

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI

HRVATSKE ŠUME D.O.O.

Bjelovar, srpanj 2012.

S A D R Ž A J

stranica

I.	PODACI O DRUŠTVU	2
	Djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo	2
	Planiranje	3
	Financijski izvještaji	3
II.	REVIZIJA ZA 2011.	11
	Ciljevi i područja revizije	11
	Metode i postupci revizije	11
	Provjera izvršenja naloga i preporuka revizije za 2007.	12
	Nalaz za 2011.	14
III.	MIŠLJENJE	43
IV.	ČLANOVI NADZORNOG ODBORA I UPRAVE	47

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA: 041-01/11-07/101

URBROJ: 613-02-05-12-6

Bjelovar, 3. srpnja 2012.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ FINACIJSKOJ REVIZIJI
DRUŠTVA HRVATSKE ŠUME D.O.O. ZA 2011.

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je financijska revizija društva Hrvatske šume d.o.o. (dalje u tekstu: Društvo) za 2011.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije su provedeni u razdoblju od 8. prosinca 2011. do 3. srpnja 2012.

I. PODACI O DRUŠTVU

Djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo

Društvo je osnovano na temelju odredbi Zakona o šumama (Narodne novine 54/83, 32/87, 47/89, 41/90, 52/90, 5/91, 9/91, 61/91, 26/93, 76/93, 29/94, 76/99, 8/00, 13/02, 100/04 i 160/04) i Odluke Vlade Republike Hrvatske iz 2002., prema kojima je javno poduzeće Hrvatske šume p.o., Zagreb preoblikovano u trgovačko društvo Hrvatske šume d.o.o., u stopostotnom vlasništvu Republike Hrvatske. Društvo je upisano u sudski registar Trgovačkog suda u Zagrebu s temeljnim kapitalom u iznosu 1.171.670.000,00 kn, koji se sastoji od jednog temeljnog uloga čiji je vlasnik Republika Hrvatska. Sjedište Društva je u Zagrebu, Ljudevita Farkaša Vukotinovića 2. Osnovni izvor financiranja su prihodi od prodaje drva.

Prema Izjavi o ustroju Društva, tijela upravljanja su: Skupština, Nadzorni odbor i Uprava Društva. Skupštinu Društva čini jedan član (osnivač), a imenuje ga Vlada Republike Hrvatske. Prema odluci Vlade Republike Hrvatske od 18. travnja 2008., Vladu Republike Hrvatske u Skupštini Društva je zastupao Petar Čobanković tadašnji ministar regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva nadležnog ministarstva, a od 12. siječnja 2012. nadležni ministar Tihomir Jakovina, ministar poljoprivrede. Od 6. prosinca 2009. do 16. prosinca 2011. nadležni ministar je bio Božidar Pankreć, ministar regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva. Nadzorni odbor ima devet članova, od kojih osam bira osnivač, a jednog člana imenuje radničko vijeće Društva. Uprava Društva može imati od jednog do pet članova - direktora, koje imenuje Skupština na prijedlog nadležnog ministarstva. U 2011. i do 25. siječnja 2012., Uprava je imala pet članova – direktora, a predsjednik Uprave je bio Darko Vuletić. Od 26. siječnja 2012. Uprava ima tri člana, a predsjednik Uprave je Ivan Pavelić. Društvo je u 2011. imalo 8 539 zaposlenika (na temelju sati rada).

Prema Pravilniku o unutarnjoj organizaciji Društva, u Društvu su organizirani sljedeći organizacijski dijelovi: Direkcija, uprave šuma Podružnice (16), šumarije (169) i radne jedinice (23). Uprave šuma Podružnice (dalje u tekstu: Uprava šuma) su: Vinkovci, Osijek, Našice, Požega, Bjelovar, Koprivnica, Zagreb, Sisak, Karlovac, Ogulin, Delnice, Senj, Gospić, Buzet, Split, te Nova Gradiška.

Direkcija koordinira poslovanje Društva, a ima sljedeće organizacijske dijelove: Ured Uprave, Nadzorna stanica za ekološku proizvodnju, Turistička agencija Hrvatske šume Tours, te službe (proizvodna, komercijalna, planska i analitička, razvoj, uređivanje šuma, ekologija, lovstvo, pravna, kadrovska i opća, financijska, računovodstvena, informatička, imovinskopravna, zaštita na radu, interna revizija i kontrola, javna nabava, provedba programa za općekorisne funkcije šuma, ljudski potencijali i služba za šumoposjednike). Službom rukovodi rukovoditelj službe. Uprave šuma su upisane u sudske registre kao podružnice Društva. Podružnice nisu pravne osobe. Upravom šuma rukovodi voditelj uprave šuma kao radnik s posebnim ovlaštenjima i odgovornostima, a za svoj rad i za rad uprave šuma kojom rukovodi odgovara Upravi Društva. U upravama šuma se organiziraju stručne službe (deset), šumarije i radne jedinice.

Prema Šumskogospodarskoj osnovi područja Republike Hrvatske za razdoblje od 2006. do 2015., na koju je dana suglasnost nadležnog ministarstva, u Republici Hrvatskoj ima 2 688 687 ha šuma i šumskog zemljišta. Od toga je u vlasništvu Republike Hrvatske 2 106 917 ha (78,4%), a 581 770 ha (21,6%) je u vlasništvu šumoposjednika, odnosno u vlasništvu i/ili posjedu pravnih i fizičkih osoba.

Od 2 106 917 ha šuma i šumskog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske, Društvo na temelju odredbi Zakona o šumama, bez naknade gospodari s 2 018 987 ha, što je 75,1% ukupne površine šuma i šumskog zemljišta u Republici Hrvatskoj, a 87 930 ha koriste druge pravne osobe čiji je osnivač Republika Hrvatska.

Društvo je steklo pravo na međunarodni FSC certifikat za gospodarenje šumama, što znači da se šumom gospodari prema strogim ekološkim, socijalnim i ekonomskim standardima. Na temelju Zakona o izmjenama Zakona o šumama (Narodne novine 124/10) od 22. listopada 2010. ukinuta je Šumarska savjetodavna služba i pripojena Društvu te je Društvo preuzelo poslove, djelatnike, opremu, prava i obveze, te financijska sredstva Šumarske savjetodavne službe.

Društvo ima šest ovisnih društava u kojima ima 100,0%-tno vlasništvo i to: HŠ Šumska Biomasa d.o.o., Zagreb, Ambalaža Lanišće d.o.o., Lanišće, HŠ Consult d.o.o., Zagreb, Drvna galanterija Vrbovsko d.o.o., Vrbovsko, Kamenolomi d.o.o., Krašić i Rasadnik Piket d.o.o., Zemunik Donji. Društvo ima temeljne udjele u trgovačkom društvu Mrzla Draga d.o.o., Mrkopalj (22,0% udjela).

Planiranje

Društvo je u 2006. donijelo Šumskogospodarsku osnovu područja Republike Hrvatske za razdoblje od 1. siječnja 2006. do 31. prosinca 2015. Uprava Društva je u prosincu 2010. donijela godišnji plan poslovanja Društva za 2011., nakon pribavljene suglasnosti Nadzornog odbora, u skladu s odredbama Izjave o ustroju Društva. Plan poslovanja je izrađen na prijedlog uprava šuma, u skladu s naputcima i smjernicama Direkcije. Plan poslovanja sadrži plan gospodarenja šumama (plan sječa, plan proizvodnje izrađenih drvnih sortimenata, plan biološke obnove šuma), plan poslovanja (plan prihoda i rashoda), plan nabave materijalne imovine i usluga (plan javne nabave), plan novčanog tijeka, plan investicija, plan radne snage, te plan poslovanja trgovačkih društava u vlasništvu Društva. Prema planu poslovanja (plan prihoda i rashoda), ukupni prihodi su planirani u iznosu 2.141.071.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu 2.378.125.655,00 kn, što je za 237.054.655,00 kn ili 11,1% više od plana. Ukupni rashodi su planirani u iznosu 2.120.584.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu 2.368.337.187,00 kn, što je za 247.753.187,00 kn ili 11,7% više od plana. Dobit prije oporezivanja je planirana u iznosu 20.487.000,00 kn, a ostvarena je u iznosu 9.788.468,00 kn, što je za 10.698.532,00 kn ili 52,2% manje od plana.

Financijski izvještaji

Društvo vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema računovodstvu poduzetnika. Računovodstveno poslovanje Društva je propisano odredbama Zakona o računovodstvu (Narodne novine 109/07), Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja (Narodne novine 136/09), te drugim provedbenim propisima. Prema kriterijima navedenim u odredbi članka 3. Zakona o računovodstvu, Društvo je prema veličini razvrstano u velike poduzetnike. Sastavljeni su propisani financijski izvještaji.

a) Račun dobiti i gubitka

Prema podacima iz Računa dobiti i gubitka za 2011., ukupni prihodi su ostvareni u iznosu 2.378.125.655,00 kn, rashodi u iznosu 2.368.337.187,00 kn, te dobit prije oporezivanja u iznosu 9.788.468,00 kn, porez na dobit u iznosu 6.641.688,00 kn, te dobit razdoblja (poslovne godine) u iznosu 3.146.780,00 kn.

U tablici broj 1 se daju podaci o ostvarenim prihodima.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi

u kn

Redni broj	Prihodi	Ostvareno za 2010.	Ostvareno za 2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Poslovni prihodi	2.202.765.748,00	2.340.494.245,00	106,3
1.1.	Prihodi od prodaje	1.503.581.244,00	1.698.404.957,00	113,0
1.2.	Drugi poslovni prihodi	699.184.504,00	642.089.288,00	91,8
2.	Financijski prihodi	69.397.380,00	37.631.410,00	54,2
	Ukupno	2.272.163.128,00	2.378.125.655,00	104,7

Prihodi su ostvareni u iznosu 2.378.125.655,00 kn, što je za 105.962.527,00 kn ili 4,7% više u odnosu na prethodnu godinu. Na povećanje prihoda utjecalo je povećanje prodaje drvnih sortimenata. Vrijednosno najznačajniji prihodi su prihodi od prodaje u iznosu 1.698.404.957,00 kn, koji čine 71,4% ukupno ostvarenih prihoda, te drugi poslovni prihodi u iznosu 642.089.288,00 kn, koji čine 27,0% ukupno ostvarenih prihoda.

Najveći dio prihoda od prodaje se odnosi na prihode od prodaje drvnih sortimenata u iznosu 1.542.298.593,00 kn ili 64,9%. Slijede prihodi od prodaje proizvoda i usluga između uprava šuma u iznosu 60.748.180,00 kn, prihodi od transportnih usluga u iznosu 42.661.417,00 kn, lovstva u iznosu 9.416.220,00 kn, prodaje proizvoda i usluga povezanim poduzećima u iznosu 1.641.509,00 kn, prodaje robe na domaćem tržištu u iznosu 1.374.187,00 kn, te drugi prihodi od prodaje u iznosu 40.264.851,00 kn. Tijekom 2011. je prodano ukupno 4 932 538 m³ drvnih sortimenata za 1.542.298.593,00 kn, od čega su prihodi od prodaje na domaćem tržištu ostvareni u iznosu 1.397.910.635,00 kn, a prihodi od prodaje na inozemnom tržištu u iznosu 144.387.958,00 kn.

Drugi poslovni prihodi su ostvareni u iznosu 642.089.288,00 kn. Najveći dio se odnosi na prihode s osnove uporabe proizvoda i usluga za vlastite potrebe u iznosu 477.336.182,00 kn, koji čine 20,1% ostvarenih prihoda. Od toga se prihodi u iznosu 463.012.408,00 kn odnose na prihode koji imaju namjenu propisanu odredbama Zakona o šumama (Narodne novine 140/05, 82/06, 129/08, 80/10, 124/10 i 145/11). Odnose se na prihode s osnove naknade za općekorisne funkcije šuma u iznosu 363.615.557,00 kn, prihode s osnove naknade za prijenos prava vlasništva, prava građenja i prijenos prava služnosti na šumi i/ili šumskom zemljištu u vlasništvu Republike Hrvatske (dalje u tekstu: naknada za prenesena i ograničena prava) u iznosu 58.926.173,00 kn, te prihode u visini 3,0% od vrijednosti prodanog drva u iznosu 40.470.678,00 kn (koje je Društvo obvezno utrošiti za određene radove na biološkoj obnovi šuma prema odredbi članka 61. Zakona o šumama). Namjenski prihodi su utrošeni za propisane namjene. Preostali drugi poslovni prihodi se odnose na prihode od ukidanja dugoročnih rezerviranja 42.175.812,00 kn, prihode od naknade za korištenje šumskih cesta 24.439.347,00 kn, naplaćena otpisana potraživanja 20.508.195,00 kn, zakupninu 10.121.810,00 kn, te drugo 67.507.942,00 kn.

Financijski prihodi su ostvareni u iznosu 37.631.410,00 kn. Odnose se na prihode od kamata u iznosu 33.819.152,00 kn te druge financijske prihode u iznosu 3.812.258,00 kn. Kupcima su na dospelja nenaplaćena potraživanja obračunavane zakonske zatezne kamate. Kamata je obračunavana mjesečno i nakon podmirenja cjelokupne obveze.

U tablici broj 2 se daju podaci o ostvarenim rashodima.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi

u kn

Redni broj	Rashodi	Ostvareno za 2010.	Ostvareno za 2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Poslovni rashodi	2.200.777.785,00	2.339.537.946,00	106,3
1.1.	Smanjenje zaliha nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda	28.076.045,00	15.385.808,00	54,8
1.2.	Materijalni troškovi	659.113.817,00	756.334.266,00	114,8
1.3.	Troškovi zaposlenika	926.223.615,00	990.115.035,00	106,9
1.4.	Amortizacija	93.473.190,00	95.677.924,00	102,4
1.5.	Drugi troškovi	248.457.961,00	237.047.217,00	95,4
1.6.	Vrijednosno usklađivanje	84.745.586,00	68.298.182,00	80,6
1.7.	Rezerviranja	37.629.986,00	56.328.510,00	149,7
1.8.	Drugi poslovni rashodi	123.057.585,00	120.351.004,00	97,8
2.	Financijski rashodi	36.063.782,00	28.799.241,00	79,9
	Ukupno	2.236.841.567,00	2.368.337.187,00	105,9

U odnosu na prethodnu godinu rashodi su veći za 131.495.620,00 kn ili 5,9%. Najveće povećanje se odnosi na materijalne troškove, koji su veći za 97.220.449,00 kn ili 14,8% te na rezerviranja ostvarena više za 18.698.524,00 kn ili 49,7% u odnosu na prethodnu godinu.

Vrijednosno su najznačajniji troškovi zaposlenika u iznosu 990.115.035,00 kn, koji čine 41,8% ukupno ostvarenih rashoda. Slijede materijalni troškovi u iznosu 756.334.266,00 kn ili 31,9%, drugi troškovi u iznosu 237.047.217,00 kn ili 10,0%, te drugi poslovni rashodi u iznosu 120.351.004,00 kn ili 5,1%. Svi drugi rashodi iznose 264.489.665,00 kn i čine 11,2% ukupnih rashoda.

Troškovi zaposlenika su ostvareni u iznosu 990.115.035,00 kn. Odnose se na bruto plaće 550.927.500,00 kn, naknade bruto plaća 280.835.240,00 kn i doprinose na bruto plaće 158.352.295,00 kn. Troškovi zaposlenika su više ostvareni za 63.891.420,00 kn ili 6,9% u odnosu na prethodnu godinu, između ostalog, zbog povećanja broja zaposlenika (135 zaposlenika više u odnosu na prethodnu godinu) te isplate stimulativnog dijela plaće u iznosu 16.339.400,00 kn. Unutar troškova zaposlenika je evidentirana također isplata prigodne nagrade (naknada za godišnji odmor - regres) u iznosu 3.800,00 kn bruto po zaposleniku, jer se prema zakonskim propisima oporezivim primicima smatraju prigodne nagrade isplaćene iznad 2.500,00 kn godišnje (Društvo je u 2011. isplatilo neoporezive druge prigodne nagrade u iznosu 2.500,00 kn, što je evidentirano unutar ostalih materijalnih prava zaposlenika).

Materijalni troškovi su ostvareni u iznosu 756.334.266,00 kn. Odnose se na troškove usluga u iznosu 506.694.226,00 kn, troškove sirovina i materijala u iznosu 247.627.974,00 kn i troškove prodane robe u iznosu 2.012.066,00 kn. Materijalni troškovi su više ostvareni za 97.220.449,00 kn ili 14,8% u odnosu na prethodnu godinu.

Najveće povećanje u iznosu 69.871.929,00 kn se odnosi na troškove usluga (povećane su usluge sječe i izrade drvnih sortimenata). Vrijednosno najznačajniji troškovi usluga se odnose na usluge sječe i izrade drvnih sortimenata 274.188.265,00 kn, usluge održavanja 64.148.038,00 kn, druge troškove iz poslovanja unutar Društva 62.441.215,00 kn, te usluge komunikacije 46.728.100,00 kn (prijevozne usluge 34.212.472,00 kn, telefonski troškovi 9.662.559,00 kn, druge usluge komunikacije 2.853.069,00 kn). Slijede troškovi zakupnine 20.683.787,00 kn (leasing radnih strojeva, opreme i osobnih automobila 16.109.571,00 kn, zakup građevinskih objekata 2.543.747,00 kn, drugi troškovi zakupa 2.030.469,00 kn), te druge usluge u iznosu 38.504.821,00 kn. Vrijednosno najznačajniji troškovi sirovina i materijala se odnose na troškove energije 102.050.352,00 kn (motorni benzin, dizelsko gorivo i plin 91.404.491,00 kn, električna energija 5.668.328,00 kn, drugo 4.977.533,00 kn), sirovine i materijal 87.488.133,00 kn (sirovine i materijal za proizvodnju 31.519.892,00 kn, materijal za investicijsko održavanje 15.127.760,00 kn, mazivo 10.437.713,00 kn, drugo 30.402.768,00 kn), rezervne dijelove 33.006.246,00 kn, te otpis sitnog inventara 25.083.243,00 kn.

Drugi troškovi su ostvareni u iznosu 237.047.217,00 kn. Najveći dio se odnosi na doprinose koji ne ovise o poslovnom rezultatu 78.351.180,00 kn (šumski doprinos 48.621.664,00 kn, vodoprivredna naknada 22.578.973,00 kn i druge doprinose i naknade 7.150.543,00 kn), neproizvodne usluge 42.203.432,00 kn, naknade troškova zaposlenima 33.413.205,00 kn, te troškove ostalih materijalnih prava zaposlenika 37.888.965,00 kn. Slijede premije osiguranja 11.033.965,00 kn, bankarske usluge i članarine udruženjima 5.562.523,00 kn, ugovori o djelu i autorski honorari 5.443.368,00 kn, administrativne i sudske takse 3.797.386,00 kn, reprezentacija 2.019.050,00 kn, te drugo 17.334.143,00 kn. Najveći dio neproizvodnih usluga se odnosi na usluge agencija 12.627.401,00 kn, znanstveno istraživački rad 9.767.337,00 kn, licence za softver 3.673.209,00 kn, zdravstvene usluge 3.079.247,00 kn, te intelektualne usluge i usluge savjetovanja 1.534.841,00 kn. Naknade troškova zaposlenima se odnose na naknade za prijevoz s posla i na posao 25.868.451,00 kn, terenski dodatak 3.404.105,00 kn, dnevnice i druge troškove na službenom putovanju 2.366.905,00 kn, naknade za odvojeni život, te naknade za uporabu privatnog automobila u službene svrhe i druge naknade 1.773.744,00 kn. Troškovi ostalih materijalnih prava zaposlenika se odnose na prigodne nagrade 20.734.725,00 kn (božićnica i naknada za Uskrs ukupno u iznosu 2.500,00 kn po zaposlenom), otpremnine 4.498.134,00 kn, jubilarne nagrade 3.576.591,00 kn, dar u naravi 3.559.125,00 kn, poklone djeci 2.856.950,00 kn, te pomoći zaposlenima i obitelji zaposlenih 2.663.440,00 kn.

Drugi poslovni rashodi su ostvareni u iznosu 120.351.004,00 kn. Najveći dio u iznosu 46.296.707,00 kn se odnosi na obračunana sredstva u visini 3,0% vrijednosti prodanog drva (što su u poslovnim knjigama evidentirana na troškovima rezerviranja), te izvanredne rashode u iznosu 27.990.547,00 kn (neotpisana vrijednost i drugi troškovi otuđene i rashodovane dugotrajne imovine 6.773.020,00 kn, kazne, penali i naknade šteta 6.601.837,00 kn, pomoći 5.094.018,00 kn, drugi izvanredni rashodi 9.521.672,00 kn). Slijede troškovi rabata u iznosu 22.431.571,00 kn, porezno nepriznati troškovi u iznosu 14.838.115,00 kn, te drugo u iznosu 8.794.064,00 kn.

Troškovi rezerviranja su ostvareni u iznosu 56.328.510,00 kn, što je više za 18.698.524,00 kn ili 49,7% u odnosu na prethodnu godinu. Odnose se na rezerviranja za sudske sporove 29.392.435,00 kn i stimulatивne otpremnine 26.936.075,00 kn.

Financijski rashodi su ostvareni u iznosu 28.799.241,00 kn i čine 1,2% ukupnih rashoda. Odnose se na rashode za kamate u iznosu 24.800.809,00 kn (redovne kamate 13.193.008,00 kn, kamate na kredite iz financijskog leasinga 7.195.803,00 kn, zatezne kamate 4.411.998,00 kn), negativne tečajne razlike u iznosu 3.778.006,00 kn, te druge financijske rashode u iznosu 220.426,00 kn. U odnosu na prethodnu godinu, financijski rashodi su manji za 7.264.541,00 kn ili 20,1%.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2011., ukupna vrijednost sredstava i izvora sredstava je iznosila 2.269.652.094,00 kn.

U tablici broj 3 se daju podaci o vrijednosti imovine, obveza i kapitala.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine, obveza i kapitala

u kn

Redni broj	Opis	31. prosinca 2010.	31. prosinca 2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
I.	Aktiva	2.263.463.488,00	2.269.652.094,00	100,3
1.	Dugotrajna imovina	1.367.179.734,00	1.562.494.470,00	114,3
2.	Kratkotrajna imovina	894.525.675,00	705.447.884,00	78,9
2.1.	Zalihe	156.641.111,00	172.518.093,00	110,1
2.2.	Potraživanja	588.736.528,00	424.031.822,00	72,0
2.3.	Kratkotrajna financijska imovina	131.227.466,00	74.707.184,00	56,9
2.4.	Novac u banci i blagajni	17.920.570,00	34.190.785,00	190,8
3.	Plaćeni troškovi budućeg razdoblja	1.758.079,00	1.709.740,00	97,3
II.	Pasiva	2.263.463.488,00	2.269.652.094,00	100,3
1.	Kapital i rezerve	1.286.805.435,00	1.242.147.667,00	96,5
2.	Rezerviranja	237.559.663,00	82.765.340,00	34,8
3.	Dugoročne obveze	176.458.733,00	110.090.539,00	62,4
4.	Kratkoročne obveze	513.696.479,00	708.237.554,00	137,9
5.	Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	48.943.178,00	126.410.994,00	258,3
	Izvanbilančni zapisi	28.469.996.803,00	30.860.556.134,00	108,4

Vrijednosno najznačajnija imovina se odnosi na dugotrajnu imovinu u iznosu 1.562.494.470,00 kn, što čini 68,9% ukupne imovine. U odnosu na stanje koncem prethodne godine dugotrajna imovina je veća za 195.314.736,00 kn, uglavnom zbog reprogramiranih potraživanja koja su veća za 201.829.671,00 kn (iz istih razloga je smanjena kratkotrajna imovina - potraživanja od kupaca). Reprogramirana potraživanja se odnose na ugovorenu obročnu otplatu dospjelih potraživanja od 25 kupaca (na rok od pet godina). Vrijednost dugotrajne imovine se odnosi najvećim dijelom na građevinske objekte u iznosu 885.246.571,00 kn, dugoročna potraživanja u iznosu 243.750.805,00 kn, te alate, pogonski i uredski namještaj i transportnu imovinu u iznosu 129.372.959,00 kn. Slijede postrojenja i oprema u iznosu 79.782.229,00 kn, materijalna imovina u pripremi u iznosu 59.963.945,00 kn, zemljište u iznosu 44.418.753,00 kn, biološka imovina (višegodišnji nasadi) u iznosu 25.442.608,00 kn, udjeli (dionice) kod šest trgovačkih društava u vlasništvu Društva i kod jednog trgovačkog društva u suvlasništvu u ukupnom iznosu 22.031.504,00 kn, dani zajmovi za stambenu izgradnju i drugo u iznosu 16.345.948,00 kn, te druga dugotrajna imovina u iznosu 56.139.148,00 kn.

Kratkotrajna imovina je iznosi 705.447.884,00 kn i čini 31,1% ukupne imovine. U odnosu na stanje koncem prethodne godine kratkotrajna imovina je manja za 189.077.791,00 kn. Najveći dio kratkotrajne imovine se odnosi na potraživanja u iznosu 424.031.822,00 kn (potraživanja od kupaca 307.428.895,00 kn, potraživanja za naknadu za prenesena i ograničena prava 68.242.318,00 kn, druga potraživanja 48.360.609,00 kn), te zalihe u iznosu 172.518.093,00 kn (zalihe gotovih proizvoda, drvnih sortimenata 73.178.323,00 kn, sirovina i materijala 42.397.744,00 kn, poslovni prostori i stanovi stečeni radi naplate potraživanja, a namijenjeni prodaji 33.706.415,00 kn, druge zalihe 23.235.611,00 kn). Slijedi kratkotrajna financijska imovina u iznosu 74.707.184,00 kn te novac u banci i blagajni u iznosu 34.190.785,00 kn. Najveći dio kratkotrajne financijske imovine u iznosu 67.240.731,00 kn se odnosi na potraživanja Direkcije od uprava šuma za kratkoročne pozajmice. U odnosu na stanje koncem prethodne godine navedena potraživanja su manja za 56.520.281,55 kn.

Plaćeni troškovi budućeg razdoblja iznose 1.709.740,00 kn. Odnose se na unaprijed plaćene troškove osiguranja imovine i osoba, koji se odnose na sljedeće obračunsko razdoblje.

Kapital i rezerve su iznose 1.242.147.667,00 kn. Odnose se na temeljni kapital u iznosu 1.171.670.000,00 kn, zadržanu dobit u iznosu 64.951.448,00 kn, dobit poslovne godine u iznosu 3.146.780,00 kn, te rezerve iz dobiti u iznosu 2.379.439,00 kn. U odnosu na stanje koncem prethodne godine, kapital i rezerve su manji za 44.657.768,00 kn. Do smanjenja je najvećim dijelom došlo jer su u 2011. rezerviranja za jubilarne nagrade i redovne otpremnine obračunana prvi put te dio u iznosu 42.363.573,00 koji se odnosi na prethodno razdoblje nije iskazan na troškovima, nego je smanjena zadržana dobit u skladu s Međunarodnim računovodstvenim standardima.

Rezerviranja iznose 82.765.340,00 kn. Odnose se na obveze s osnove rezerviranja za sudske sporove u iznosu 55.781.537,00 kn, stimulatивne otpremnine u iznosu 26.936.075,00 kn, te obveze po osnovi rezerviranih sredstava za troškove obnavljanja prirodnog bogatstva u iznosu 47.728,00 kn. U odnosu na stanje koncem prethodne godine, rezerviranja su manja za 154.794.323,00 kn, između ostalog, zbog promjene načina evidentiranja namjenskih sredstava za biološku obnovu šuma (naknada za općekorisne funkcije šuma, naknada za prenesena i ograničena prava, sredstva u visini 3,0% od vrijednosti prodanog drva). U financijskim izvještajima za 2010. namjenska sredstva su iskazana unutar rezerviranja, a za 2011. unutar ostalih kratkoročnih obveza.

Dugoročne obveze iznose 110.090.539,00 kn. Najvećim dijelom se odnose na dugoročne obveze prema davateljima financijskog leasinga za nabavu kamiona, radnih strojeva i osobnih automobila u iznosu 70.781.790,00 kn, te obveze s osnove zajma od Međunarodne banke za obnovu i razvoj u iznosu 38.881.054,00 kn. Dugoročne obveze su manje za 66.368.194,00 kn ili 37,6% u odnosu na stanje koncem prethodne godine.

Kratkoročne obveze iznose 708.237.554,00 kn. Najvećim dijelom se odnose na ostale kratkoročne obveze u iznosu 245.326.629,00 kn, obveze prema dobavljačima u iznosu 170.313.558,00 kn, te obveze prema poslovnim bankama u iznosu 142.998.858,00 kn. Slijede obveze prema zaposlenicima 56.582.700,00 kn, obveze za poreze, doprinose i slična davanja 44.336.792,00 kn, obveze prema davateljima financijskog leasinga za nabavu kamiona, radnih strojeva i osobnih automobila koje dospijevaju u tekućoj godini 40.019.336,00 kn, te druge obveze u iznosu 8.659.681,00 kn.

U odnosu na stanje koncem prethodne godine, kratkoročne obveze su veće za 194.541.075,00 kn ili 37,9% najvećim dijelom zbog promjene načina evidentiranja namjenskih sredstava koja su koncem godine iskazana unutar ostalih kratkoročnih obveza u iznosu 154.238.589,00 kn (u 2010. su bila iskazana unutar rezerviranja). Odnose se na neutrošena sredstva od naknade za prenesena i ograničena prava u iznosu 129.474.660,00 kn i naknade za općekorisne funkcije šuma u iznosu 25.234.365,00 kn, te više utrošena sredstva obračunana u visini 3,0% od vrijednosti prodanog drva u iznosu 479.436,00 kn. Dio ostalih kratkoročnih obveza u iznosu 67.240.731,00 kn se odnosi na obveze Direkcije prema upravama šuma za kratkoročne pozajmice. Najveći dio obveza prema poslovnim bankama se odnosi na obveze po ugovorima (pet) o kratkoročnim revolving kreditima u iznosu 122.819.686,00 kn, zaključenim u 2011. kod dvije poslovne banke. Svi krediti su namijenjeni za tekuće poslovanje. Preostale obveze prema poslovnim bankama se odnose na obveze po okvirnom kreditu (dozvoljeni minus na računu) koji je koncem godine iskorišten u iznosu 20.179.172,00 kn (od odobrenog u iznosu 70.000.000,00 kn).

Odgođeno plaćanje troškova i prihodi budućeg razdoblja iznose 126.410.994,00 kn i veći su u odnosu na stanje koncem prethodne godine za 77.467.816,00 kn. Najvećim dijelom zbog obveza s osnove rezerviranih sredstava za redovne otpremnine i jubilarne nagrade u iznosu 45.256.380,00 kn, koje su u 2011. obračunane prvi put. Na odgođene prihode po osnovi kamata na reprogramirana potraživanja se odnosi 38.701.720,00 kn, a na odgođeno plaćanje troškova, odnosno obveze s osnove rezerviranih sredstava za neiskorištene godišnje odmori 32.253.720,00 kn.

Izvanbilančni zapisi iznose 30.860.556.134,00 kn. Od toga se najveći dio u iznosu 30.858.714.700,00 kn odnosi na vrijednost šuma i šumskog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske kojima Društvo gospodari na temelju odredbi Zakona o šumama.

c) Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti

U Izvještaju o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, koji je sastavni dio temeljnih financijskih izvještaja (Računa dobiti i gubitka) Društvo je za 2011. iskazalo dobit u iznosu 3.146.780,00 kn, što je za 20.389.226,00 kn ili 86,6% manje u odnosu na prethodnu godinu.

Ostali sveobuhvatni gubitak prije poreza je ostvaren u iznosu 357.279,00 kn. Odnosi se na gubitak s osnove ponovnog vrednovanja financijske imovine raspoložive za prodaju, odnosno na smanjenje tržišne vrijednosti dionica jednog trgovačkog društva (koje su vrednovane prema podacima Središnjeg klirinškog depozitarnog društva), te je sveobuhvatna dobit za 2011. ostvarena u iznosu 2.789.501,00 kn.

d) Revizija godišnjih financijskih izvještaja

Godišnji financijski izvještaji za 2011. su bili predmet revizije ovlaštenog revizora u skladu s odredbom članka 17. Zakona o računovodstvu. Prema mišljenju neovisnog revizora, financijski izvještaji u svim materijalno značajnim aspektima, istinito i fer prikazuju financijski položaj Društva na dan 31. prosinca 2011., te rezultate poslovanja i novčane tijekomove Društva za 2011. u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu i Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja. Neovisni revizor je skrenuo pozornost na činjenicu da Društvo nema u potpunosti raščišćene imovinsko-pravne odnose, odnosno vlasništvo nad dijelom nekretnina nije upisano u korist Društva, te je navedeno da su postupci raščišćavanja i upisa vlasništva nad tim nekretninama u tijeku. Također, u izvješću neovisnog revizora je navedeno da je potrebno obratiti pozornost na priznavanje i evidentiranje ulaganja u šume i šumska zemljišta kao javnog dobra, te da je potrebno preispitati i usuglasiti obveze po ugovoru o kreditu koji je 31. siječnja 1997. Republika Hrvatska zaključila s Međunarodnom bankom za obnovu i razvoj.

II. REVIZIJA ZA 2011.

Ciljevi i područja revizije

Ciljevi revizije su bili:

- utvrditi istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja i poslovnih knjiga,
- analizirati ostvarenje prihoda i rashoda,
- provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima,
- provjeriti i ocijeniti učinkovitost korištenja sredstava, te
- provjeriti druge aktivnosti vezane uz poslovanje Društva.

Područja revizije su određena prema kriteriju značajnosti i na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti.

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza proučena je i analizirana pravna regulativa te dokumentacija i informacije o poslovanju Društva. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. Podaci iskazani u financijskim izvještajima uspoređeni su s podacima iz ranijeg razdoblja i s podacima iz plana, s ciljem utvrđivanja područja rizika. Također, kod utvrđivanja područja rizika, korištene su objave u elektronskim medijima i tisku. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Ispitana je dosljednost primjene zakonskih propisa, te pravila, procedura i drugih internih akata. Za izračun i analizu značajnih pokazatelja, omjera i trendova, primijenjeni su odgovarajući analitički postupci. Obavljena je detaljna provjera vrijednosno značajnih stavki na pojedinim računima, dok su brojnije, vrijednosno manje značajne stavke testirane metodom uzorka. Za potrebe revizije su korišteni izvještaji vezani uz pojedine aktivnosti Društva te je pregledana dokumentacija o radu revizorskog odbora Društva. Postupci revizije su obavljani u Direkciji te su kontaktirane uprave šuma. Obavljeni su razgovori s rukovoditeljima službi te drugim zaposlenicima Društva. Pribavljena su obrazloženja odgovornih osoba o pojedinim poslovnim događajima.

Provjera izvršenja naloga i preporuka revizije za 2007.

Državni ured za reviziju je obavio reviziju financijskih izvještaja i poslovanja Društva za 2007., o čemu je sastavljeno Izvješće i izraženo uvjetno mišljenje.

Revizijom su utvrđene određene nepravilnosti opisane u Izvješću i Društvu je naloženo da ih otkloni, odnosno poduzme potrebne radnje i prihvati predložene preporuke kako se nepravilnosti ne bi ponavljale u daljnjem poslovanju.

Radi otklanjanja utvrđenih nepravilnosti Državni ured za reviziju je izrazio mišljenje da u slučaju izmjene planova koji imaju utjecaj na visinu prihoda i rashoda treba financijski plan poslovanja uskladiti s izmjenama kako bi plan bio u funkciji praćenja ostvarenja ciljeva poslovanja. Naložio je dostaviti nadležnom tijelu podatke o imovini koju Društvo posjeduje ili koristi, a u vlasništvu je Republike Hrvatske, dodjelu pomoći pravnim i fizičkim osobama u skladu s odlukom Društva te predložio utvrditi osim visine i druge kriterije na temelju kojih se pomoći dodjeljuju. Naložio je od nadležnog ministarstva zatražiti određivanje roka na koji se osniva pravo građenja na šumi i šumskom zemljištu u vlasništvu Republike Hrvatske, te za potraživanja za naknadu za prenesena i ograničena prava nastala iz ranijih godina utvrditi osnovanost potraživanja i poduzimanje aktivnosti u cilju naplate potraživanja. Naloženo je poduzimanje radnji oko utvrđivanja obveze s osnove zajma od Međunarodne banke za obnovu i razvoj, što su evidentirane u poslovnim knjigama u iznosu 38.881.054,00 kn. Također, naloženo je postupanje u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi i predloženo je ustrojavanje evidencije izvršenja ugovora o javnoj nabavi iz koje će biti vidljive količine i vrijednosti nabavljene robe.

Revizijom za 2011. je utvrđeno prema kojim nalogima je postupljeno, te prema kojim nalogima, mišljenjima i preporukama nije postupljeno.

Nalozi prema kojima je postupljeno:

- Društvo je Agenciji za upravljanje državnom imovinom dostavilo u elektronskom obliku podatke o nekretninama koje posjeduje i koristi, a u vlasništvu su Republike Hrvatske.
- Društvo je u siječnju 2010. od nadležnog ministarstva zatražilo određivanje roka na koji se osniva pravo građenja na šumi i šumskom zemljištu u vlasništvu Republike Hrvatske. Društvu nije poznato jesu li rješenja nadopunjena, a u rješenjima o osnivanju prava građenja donesenim u 2011., rok na koji se osniva pravo građenja, nije utvrđen.

Nalozi, mišljenja i preporuke prema kojima nije postupljeno:

- Društvo nije donijelo izmjene plana prihoda i rashoda, a donesene su izmjene plana biološke obnove šuma te izmjene plana sječe, što je utjecalo na visinu planiranih prihoda i rashoda.
- Pomoći pravnim i fizičkim osobama su dodijeljene u skladu s odlukama i aktima Društva. Osim visine pomoći, Društvo nije utvrdilo druge kriterije za dodjelu.
- Društvo nije utvrdilo osnovanost nekih potraživanja iz ranijih godina za naknadu za prenesena i ograničena prava te nije u nekim slučajevima poduzimalo odgovarajuće mjere naplate potraživanja.

- U poslovnim knjigama su od 2002. evidentirane obveze s osnove zajma od Međunarodne banke za obnovu i razvoj u iznosu 38.881.054,00 kn, a nema uredne dokumentacije iz koje je vidljivo da se navedene obaveze odnose na Društvo.
- Nabava roba i usluga u nekim slučajevima nije provedena u skladu s propisima o javnoj nabavi. Direkcija nije uspostavila evidenciju izvršenja ugovora iz koje bi bile vidljive vrste, količine i vrijednosti nabavljenih roba, usluga i radova prema zaključenim ugovorima o javnoj nabavi. Uprave šuma su uspostavile evidenciju iz koje je vidljivo u kojim vrijednostima su ugovori izvršeni (podaci o nabavljenim količinama nisu navedeni).

Društvo je i nadalje u obvezi postupati prema danim nalogima, mišljenjima i preporukama Državnog ureda za reviziju.

Nalaz za 2011.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: sustav unutarnjih kontrola, djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo, planiranje i računovodstveno poslovanje, prihodi, rashodi, imovina, obveze, te postupci javne nabave.

Obavljenom revizijom su utvrđene nepravilnosti i propusti koji se odnose na planiranje i računovodstveno poslovanje, prihode, rashode, te postupke javne nabave.

1. Sustav unutarnjih kontrola

- 1.1. Sustav unutarnjih kontrola je skup postupaka i mjera koje uspostavlja Uprava u cilju ostvarivanja učinkovitosti poslovanja, pouzdanog financijskog izvješćivanja i usklađenosti poslovanja sa zakonima i propisima. U Društvu je od 1994. ustrojena služba za internu reviziju i kontrolu u kojoj radi 12 zaposlenika, od čega je pet u Direkciji. Donesen je plan rada, sastavljena su izvješća o radu, koja su kvartalno dostavljena Upravi, u skladu s odredbama Pravilnika o ustrojstvu i radu navedene službe. U 2011. je planirano obaviti 116 revizija i kontrola, a obavljene su 84. Od strane unutarnje revizije je dana 51 preporuka (koje je prihvatila Uprava Društva), od čega je do vremena obavljanja revizije provedeno 17. Revizijom utvrđene nepravilnosti i propusti kod planiranja i računovodstvenog poslovanja, prihoda, rashoda, te postupaka javne nabave ukazuje da nije u potpunosti uspostavljen učinkovit sustav unutarnjih kontrola u navedenim područjima.

Nadzorni odbor je u srpnju 2006. osnovao Revizorski odbor. Revizorski odbor čine članovi Nadzornog odbora i dva člana, koja imenuje Nadzorni odbor. Revizorski odbor je razmatrao izvješća unutarnje revizije. Ovlasti i odgovornosti Revizorskog odbora te način suradnje Nadzornog odbora i Revizorskog odbora nisu utvrđene. Uprava Društva je koncem 2009. usvojila Akcijski plan za provođenje Antikorupcijskog programa Društva za razdoblje 2010. do 2012. Mjere planirane navedenim programom su najvećim dijelom provedene, o čemu je izvješćivano nadležno ministarstvo.

Društvo je donijelo potrebne opće akte. U srpnju 2011. je donesen Pravilnik o sistematizaciji poslova i radnih zadataka (pročišćeni tekst), kojim je predviđeno 10 026 zaposlenika (Društvo je u 2011. imalo 8 539 zaposlenika). U svim upravama šuma i Direkciji je na pojedinim radnim mjestima veći broj zaposlenih od predviđenog navedenim Pravilnikom, dok su neki zaposlenici raspoređeni na radna mjesta koja nisu predviđena Pravilnikom. U nekim ugovorima o radu je naznačen naziv radnog mjesta, a nije utvrđen popis ili opis radnog mjesta. Pravilnikom o sistematizaciji poslova i radnih zadataka ni drugim aktima Društva nije utvrđen opis radnog mjesta. Odredbom članka 13. Zakona o radu (Narodne novine 149/09 i 61/11) je propisano da ugovor o radu sklopljen u pisanom obliku mora sadržavati sve bitne uglavke, a najmanje, između ostalog, o nazivu posla, odnosno naravi ili vrsti rada, na koje se radnik zapošljava ili kratak popis ili opis poslova.

Državni ured za reviziju predlaže i nadalje provoditi aktivnosti i mjere predviđene Akcijskim planom za provođenje Antikorupcijskog programa zbog ostvarenja zadanih ciljeva i napretka u sprječavanju korupcije.

Predlaže se utvrditi ovlasti i odgovornosti Revizorskog odbora te način suradnje Nadzornog odbora i Revizorskog odbora. Također, predlaže se uspostaviti učinkovitiji sustav unutarnjih kontrola radi poboljšanja, odnosno postizanja ciljeva poslovanja.

Državni ured za reviziju nalaže rasporediti zaposlenike na radna mjesta utvrđena aktima Društva. Predlaže se aktima Društva opisati poslove radnog mjesta s pripadajućim uvjetima i mjerilima za obavljanje navedenih poslova, te preispitati broj utvrđenih i popunjenih radnih mjesta.

- 1.2. *Društvo u očitovanju navodi da će kod predstojećeg restrukturiranja Društva uvažiti prijedlog Državnog ureda za reviziju da se za sva radna mjesta izrade opisi poslova, te da se preispita broj utvrđenih i popunjenih radnih mjesta. Navodi da su nacrti opisa poslova izrađeni za oko 95,0% radnih mjesta.*

2. Planiranje i računovodstveno poslovanje

- 2.1. U prosincu 2010. je donesen godišnji plan poslovanja Društva za 2011. na temelju pribavljene suglasnosti Nadzornog odbora. Godišnji plan poslovanja sadrži plan gospodarenja šumama (plan sječa, plan proizvodnje izrađenih drvnih sortimenata, plan biološke obnove šuma), plan prihoda i rashoda, plan nabave materijalne imovine i usluga, plan novčanog tijeka, plan investicija, plan radne snage, te plan poslovanja trgovačkih društava u vlasništvu Društva.

Ukupni prihodi su planirani u iznosu 2.141.071.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu 2.378.125.655,00 kn, što je za 237.054.655,00 kn ili 11,1% više od plana.

Ukupni rashodi su planirani u iznosu 2.120.584.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu 2.368.337.187,00 kn, što je za 247.753.187,00 kn ili 11,7% više od plana.

Dobit prije oporezivanja je planirana u iznosu 20.487.000,00 kn, a ostvarena je u iznosu 9.788.468,00 kn, što je za 10.698.532,00 kn ili 52,2% manje od plana.

Tijekom 2011. su donesene izmjene plana biološke obnove šuma (vrijednost poslova biološke obnove šuma povećana je s 515.604.449,00 kn na 575.955.132,00 kn ili 11,7%) te izmjene plana sječe (bruto masa drvnih sortimenata povećana je s 5 250 000 m³ na 5 630 266 m³ ili 7,2%), što je utjecalo na visinu planiranih prihoda i rashoda, a Društvo nije donijelo izmjene plana prihoda i rashoda.

Društvo nije donijelo dugoročne (strateške) i srednjoročne planove. Prema Pravilniku o planiranju kojeg je donijelo Društvo u 2009., navedeni planovi se izrađuju prema nalogu Uprave Društva i na način koji odredi Uprava.

Državni ured za reviziju predlaže u slučaju izmjene planova koji imaju utjecaj na visinu prihoda i rashoda uskladiti plan prihoda i rashoda s navedenim izmjenama kako bi plan bio u funkciji praćenja ostvarenja ciljeva poslovanja. Predlaže se donijeti dugoročne (strateške) i srednjoročne planove Društva u skladu s odredbama Pravilnika o planiranju.

- Financijski izvještaji

Društvo je sastavilo propisane financijske izvještaje za 2011. Pri sastavljanju financijskih izvještaja nisu eliminirane pozicije nastale transakcijama koje se odvijaju unutar organizacijskih jedinica Društva (između uprava šuma i Direkcije, te između uprava šuma). Na interne pozajmice su obračunavane kamate.

Prema točki 24. Međunarodnog računovodstvenog standarda 27 - Konsolidirani i pojedinačni financijski izvještaji, prihodi i rashodi iz međusobnih transakcija, međusobna potraživanja i obveze za isporučenu robu i usluge, međusobna potraživanja i obveze po kreditima, te druga međusobna potraživanja i obveze se eliminiraju.

U financijskim izvještajima i poslovnim knjigama su unutar prihoda iskazani prihodi od poslovanja unutar Društva u iznosu 76.685.916,00 kn, a unutar troškova su iskazani troškovi iz poslovanja unutar Društva u iznosu 62.441.215,00 kn.

Unutar ostale financijske imovine su iskazana potraživanja uprava šuma od Direkcije za kratkoročne pozajmice u iznosu 67.240.731,00 kn, te su u istom iznosu iskazane obveze Direkcije prema upravama šuma. Stoga su u financijskim izvještajima za 2011. više iskazani prihodi, rashodi, potraživanja i obveze u navedenim iznosima. Direkcija je za primljene pozajmice od uprava šuma obračunala i na troškovima iskazala kamatu u iznosu 5.343.884,00 kn, a uprave šuma su iskazale prihode od kamate na interne pozajmice u iznosu 5.281.309,00 kn. Nadalje, Direkcija je na korištena sredstva naknade za općekorisne funkcije šuma na rashodima iskazala kamatu u iznosu 5.499.718,00 kn. Kamate na navedene pozajmice unutar Društva su obračunane po kamatnoj stopi u visini eskontne stope Hrvatske narodne banke u skladu s računovodstvenim politikama Društva.

U Bilješkama uz financijske izvještaje, odnosno u tekstu koji je priložen Bilješkama uz Godišnji obračun za 2011., vezano za rezerviranja je navedeno da su u troškove razdoblja uključene rezervacije za otpremnine radnicima (stimulativne otpremnine) u iznosu 26.936.000,00 kn i sudske sporove u iznosu 15.331.000,00 kn, da je za godišnje odmore prenesene u 2012. ukupno rezervirano 32.254.000,00 kn, od čega je na troškovima za 2011. iskazano 4.130.000,00 kn, te da za redovne otpremnine i jubilarne nagrade ukupne rezervacije iznose 42.256.000,00 kn, od čega je na troškovima za 2011. iskazano 2.892.000,00 kn, a nisu navedeni drugi potrebni podaci. U Bilješkama nije navedeno očekivano vrijeme odljeva ekonomskih koristi vezanih uz svaku skupinu rezerviranja, a za iznose rezerviranja koji su procijenjeni, nije navedena osnova na kojoj je procjena obavljena. Prema točkama 85. i 86. Međunarodnog računovodstvenog standarda 37 – Rezerviranja, nepredvidive obveze i nepredvidiva imovina, za svaku skupinu rezerviranja je također u Bilješkama uz financijske izvještaje trebalo objaviti knjigovodstvenu vrijednost na početku i na kraju razdoblja; dodatna rezerviranja u tome razdoblju, uključujući i povećanje postojećih rezerviranja; iskorištene iznose (nastale i nadoknađene iz rezerviranja) tijekom razdoblja; te neiskorištene iznose ukinute tijekom razdoblja, što nije učinjeno.

Društvo je u veljači 2011. donijelo računovodstvene politike u kojima je navedeno da se primjenjuju na godišnji obračun za 2010. U računovodstvenim politikama je, između ostalog, navedeno za koje namjene se sredstva rezerviraju te da se rezerviranja za mirovine i otpremnine obavljaju u skladu s posebnim programima i odlukama, kada se u narednim godinama predviđaju značajni troškovi za te namjene.

U računovodstvenim politikama nisu utvrđena načela, praksa i pravila koja se primjenjuje pri sastavljanju i prezentiranju financijskih izvještaja, odnosno nije utvrđeno koju će od dopuštenih metoda procjene Društvo odabrati pri utvrđivanju troškova rezerviranja (u troškove rezerviranja za sudske sporove su uključeni sudski sporovi pojedinačne vrijednosti veće od 200.000,00 kn, a nisu uključeni sudski sporovi pojedinačne vrijednosti manje od 200.000,00 kn čija ukupna vrijednost prema popisu Društva iznosi 11.145.327,00 kn). Prema Međunarodnom računovodstvenom standardu 8 - Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i pogreške, računovodstvena procjena je postupak koji treba obraditi u računovodstvenim politikama i osigurati odgovarajuću i transparentnu provedbu.

Državni ured za reviziju predlaže pri sastavljanju financijskih izvještaja eliminirati pozicije nastale transakcijama koje se odvijaju unutar Društva. Također predlaže na pozajmice unutar organizacijskih jedinica Društva ne obračunavati kamatu. Državni ured za reviziju nalaže za svaku skupinu rezerviranja objaviti u Bilješkama uz financijske izvještaje potrebne podatke te u računovodstvenim politikama utvrditi načela, praksu i pravila koja će Društvo primijeniti pri utvrđivanju troškova rezerviranja u skladu s Međunarodnim računovodstvenim standardima.

- Računovodstveno poslovanje

Računovodstveno poslovanje je organizirano na način da Direkcija i uprave šuma (16 uprava šuma) vode sve propisane poslovne knjige, iskazuju svoje prihode i rashode, te dobit, odnosno gubitak. Društvo ima otvorena 44 kunska žiro računa (uprave šuma 34 računa, Direkcija 10 računa), te 17 deviznih žiro računa (svaka uprava šuma i Direkcija po jedan račun). Direkcija ima sedam kunskih žiro računa za redovno poslovanje otvorenih kod poslovnih banaka i tri računa za posebne namjene. Jedan račun za posebne namjene je otvoren kod poslovne banke za naplatu naknade za prenesena i ograničena prava. Dva računa za posebne namjene su otvorena za naplatu naknade za općekorisne funkcije šuma. Jedan račun za naplatu naknade za općekorisne funkcije šuma je utvrđen Naredbom o uplatnim računima i otvoren je kod Financijske agencije s kojeg Financijska agencija sredstva dva puta dnevno automatski prenosi na drugi poseban račun Društva otvoren kod poslovne banke. U 2011. je Financijska agencija prenijela 330.729.169,00 kn uz naknadu u visini 0,25% od iznosa prenesenih sredstava, što iznosi 826.823,00 kn. S posebnog računa otvorenog kod poslovne banke Direkcija gotovo svakodnevno prenosi sredstva na redovni račun Direkcije otvoren kod iste poslovne banke, a u nekim slučajevima i/ili na redovan račun Društva otvoren kod druge poslovne banke s kojom ima zaključen ugovor o okvirnom kreditu, odnosno dozvoljenom minusu na računu (poslovna banka zaračunava naknadu u visini 0,08% od iznosa prenesenih sredstava).

Uprave šuma u svojim sjedištima imaju otvoren prolazni račun za prikupljanje sredstava od prodaje roba i usluga s kojeg se priljev dnevno automatski raspoređuje na jedan od redovnih računa Direkcije u visini 25,0% te u visini 75,0% na redovni račun uprave šuma (dvije uprave šuma imaju dva redovna računa). Dio primljenih sredstva od uprava šuma Direkcija je vratila upravama šuma prema potrebi. Gotovo svakodnevni prijenosi sredstava s jednog računa Društva na druge račune Društva su utjecali na visinu troškova platnog prometa (troškovi za bankovne usluge i troškovi platnog prometa iznose 4.379.730,00 kn).

Koncem godine ukupno stanje novca u poslovnim bankama i blagajnama Društva iznosi 34.190.785,00 kn (od čega se na Direkciju odnosi 19.035.572,00 kn, a na uprave šuma 15.155.213,00 kn). Istodobno je Društvo (Direkcija) koristilo kod jedne poslovne banke okvirni kredit (dozvoljeni minus na računu u iznosu 70.000.000,00 kn, od čega je na dan 30. prosinca 2011. iskorišteno 20.179.172,00 kn), te kod dvije poslovne banke pet kratkoročnih revolving kredita (koncem godine obveze za revolving kredite iznose 122.819.686,00 kn), što utječe na iznos rashoda za redovne kamate, koji iznose 13.193.008,00 kn.

Društvo je Agenciji za upravljanje državnom imovinom (dalje u tekstu: Agencija) dostavilo podatke o nekretninama u vlasništvu Društva i nekretninama koje Društvo koristi na temelju ugovora o zakupu, ugovora o najmu ili ugovora o korištenju. U popisu nekretnina dostavljenom Agenciji nije navedena vrijednost nekih nekretnina za koje je u popisu navedeno da su u vlasništvu Društva ili Republike Hrvatske. Ukupna vrijednost svih nekretnina navedenih u popisu (za koje je vrijednost navedena) iznosi 566.631.263,00 kn. Prema poslovnim knjigama vrijednost nekretnina (zemljište, građevinski objekti) iznosi 929.665.324,00 kn. Prema odredbama članka 16. Uredbe o registru državne imovine (Narodne novine 55/11), popis nekretnina koji se dostavlja Agenciji treba sadržavati, između ostalog, podatke o vrijednosti nekretnine. Prema odredbi članka 25. navedene Uredbe, tijela državne uprave, zavodi i pravne osobe kojima je osnivač Republika Hrvatska kao i drugi korisnici državnog proračuna, dužni su do 31. siječnja svake godine Agenciji dostaviti podatke sa stanjem na 31. prosinca prethodne godine, o nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske koje koriste, o nekretninama u svom vlasništvu, kao i o svim drugim nekretninama koje koriste na temelju ugovora o zakupu, ugovora o najmu ili ugovora o korištenju.

Do vremena obavljanja revizije Društvo nije Agenciji dostavilo podatke o šumama i šumskom zemljištu čiji je vlasnik, suvlasnik, odnosno zajednički vlasnik Republika Hrvatska, odnosno druge pravne osobe kojih je osnivač Republika Hrvatska, iz svoje baze podataka, što je obvezno dostavljati jednom mjesečno prema odredbi članka 23. Uredbe o registru državne imovine. Prema izvanbilančnoj evidenciji Društva, vrijednost šuma i šumskog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske kojima Društvo upravlja iznosi 30.858.714.700,00 kn.

U poslovnim knjigama su od 2002. evidentirane obveze s osnove zajma od Međunarodne banke za obnovu i razvoj (IBRD) u iznosu 38.881.054,00 kn, a nema uredne dokumentacije iz koje je vidljivo da se odnose na Društvo. Vezano za navedene obveze, Društvo je u 2010. zatražilo nadležno ministarstvo ugovor zaključen u 1997. između Republike Hrvatske i Međunarodne banke za obnovu i razvoj. Nadležno ministarstvo u odgovoru navodi da nema i da nije potpisnik navedenog ugovora.

Društvo je obračunavalo i u državni proračun uplaćivalo sredstva od prodaje stanova na kojima postoji stanarsko pravo, osim Uprave šuma Osijek i Uprave šuma Požega. Navedeno nije u skladu s odredbama članka 29. Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo (Narodne novine 43/92 – pročišćeni tekst, 69/92, 25/93, 48/93, 2/94, 4/94, 44/94, 47/94, 58/95, 11/96, 11/97, 68/98, 96/99, 120/00, 94/01, 78/02), prema kojima kada je prodavatelj stana poduzeće ili druga pravna osoba, pripada im 35,0% sredstava od prodaje stanova, a 65,0% sredstava se uplaćuje u državni proračun.

Uprava šuma Osijek tijekom 2011. i ranijih godina nije obračunavala i uplaćivala u državni proračun pripadajući dio sredstava, te u poslovnim knjigama za 2011. nije iskazala obveze prema državnom proračunu (obveze prema državnom proračunu za 2011. s tog osnova iznose 85.978,00 kn). Uprava šuma Požega je za razdoblje od 2004. do 2011. obračunavala sredstva od prodaje stanova na kojima postoji stanarsko pravo, ali nije uplaćivala u državni proračun. Prema poslovnim knjigama dospjele obveze koncem godine iznose 736.247,00 kn. Dio obveza u iznosu 133.330,00 kn, što se odnosi na razdoblje od 2008. do 2011. uplaćen je u travnju 2012.

Troškovi usluga savjetovanja i konzultantskih usluga su ostvareni u iznosu 1.534.841,00 kn. Od toga se na usluge koje je ugovorila Direkcija s trgovačkim društvom u vlasništvu Društva odnosi 360.000,00 kn i s trgovačkim društvom u privatnom vlasništvu 67.500,00 kn. Troškovi su evidentirani na temelju računa iz kojih nije vidljivo koje su usluge savjetovanja i konzultacija obavljene, u kojim količinama, te pojedinačna vrijednost obavljenih usluga.

Računi su jednaki za svaki mjesec. U prilogu računa nema druge dokumentacije. Prema odredbi članka 56. Općeg poreznog zakona (Narodne novine 147/08 i 18/11), bilježenje podataka u poslovne knjige se mora temeljiti na urednim i vjerodostojnim knjigovodstvenim ispravama.

S trgovačkim društvom u vlasništvu Društva su ugovorene usluge upravljanja grupnom shemom za FSC certifikaciju šuma, te zastupanje Društva na međunarodnim forumima i domaćim skupovima. Usluge su ugovorene i obračunane u iznosu 360.000,00 kn godišnje, odnosno 30.000,00 kn mjesečno, bez poreza na dodanu vrijednost. U travnju 2012. je trgovačko društvo u vlasništvu Društva dostavilo izvješće u kojem su opisane usluge obavljene u 2011.

S trgovačkim društvom u privatnom vlasništvu su ugovorene usluge o pružanju konzultantskih usluga (pomoć pri izradi strategije posebno poduzetničkih aktivnosti u realizaciji europskih fondova, ostvarivanje smjernica i direktiva Europske komisije u gospodarenju šumama, izradu medijske slike Društva, izradu mjesečne analize o političkom i gospodarskom stanju u Republici Hrvatskoj i druge konzultantske usluge) na razdoblje od devet mjeseci. Usluge su ugovorene i obračunane u iznosu 7.500,00 kn mjesečno, odnosno ukupno 67.500,00 kn, bez poreza na dodanu vrijednost.

Materijalne evidencije rezervnih dijelova nisu ažurirane (u upravama šuma su jednaki rezervni dijelovi evidentirani pod više šifri). Društvo nije donijelo jedinstveni šifarnik rezervnih dijelova i pravila za evidentiranje rezervnih dijelova u materijalnom knjigovodstvu, te nema centralnog upravljanja zalihama rezervnih dijelova na razini Društva.

Državni ured za reviziju predlaže preispitati organizaciju financijsko-računovodstvenog poslovanja Društva, te ocijeniti opravdanost velikog broja žiro računa otvorenih kod poslovnih banaka radi ekonomičnijeg i efikasnijeg poslovanja. Nadalje, Državni ured za reviziju nalaže u popisu nekretnina koji se dostavlja Agenciji za upravljanje državnom imovinom obuhvatiti sve nekretnine i iskazati vrijednost nekretnina i druge podatke u skladu s odredbama Uredbe o registru državne imovine. Nalaže se utvrditi stvarne obveze s osnove zajma od Međunarodne banke za obnovu i razvoj radi realnog iskazivanja obveza u poslovnim knjigama, te obračunavanje i uplaćivanje u državni proračun pripadajućeg dijela sredstava od prodaje stanova na kojima postoji stanarsko pravo u skladu s odredbama Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo.

Nalaže se evidentiranje podataka u poslovnim knjigama na temelju dokumentacije iz koje je, između ostalog, vidljiva vrsta i količina obavljenih usluga, odnosno na temelju uredne i potpune dokumentacije u skladu s odredbama Općeg poreznog zakona. Također, Državni ured za reviziju nalaže ažurirati materijalne evidencije nabave i utroška rezervnih dijelova za održavanje i servis motornih vozila, radnih strojeva i drugo održavanje, te predlaže donijeti jedinstveni šifarnik rezervnih dijelova kao i pravila za evidentiranje rezervnih dijelova u materijalno knjigovodstvo kako bi se omogućilo utvrđivanje kvalitetnih zaliha rezervnih dijelova i potreba za nabavom rezervnih dijelova, odnosno centralno upravljanje zalihama rezervnih dijelova i uredno vođenje materijalnih evidencija rezervnih dijelova na razini Društva.

- 2.2. *Društvo u očitovanju navodi da je odredbama Pravilnika o planiranju propisano da odluku o izmjeni i/ili dopuni plana poslovanja donosi Uprava Društva u slučaju bitne promjene uvjeta poslovanja Društva, da je Uprava Društva donijela u siječnju 2010. Odluku o poduzimanju mjera u slučaju značajnijeg odstupanja prihoda i rashoda od usvojenog Plana poslovanja, te kako Uprava Društva nije ocijenila da je došlo do bitnih promjena poslovanja, napravljene su samo izmjene plana gospodarenja za 2011. (plan biološke obnove šuma i plan sječa). U vezi iskazivanja transakcija unutar Društva u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima, Društvo u očitovanju navodi da su već započeli s ustrojavanjem novog načina evidentiranja prihoda i rashoda između uprava šuma te između Direkcije i uprava šuma, te da pokušavaju ustrojiti efikasno praćenje internih transakcija po pojedinim obračunskim jedinicama i djelatnostima, što će poslužiti za unutarnje analize. Navodi da u 2012. više ne obračunavaju kamate na interne pozajmice, te da će u narednim razdobljima u Bilješkama uz financijske izvještaje detaljno opisati svaku vrstu rezerviranja. Društvo u vezi financijsko-računovodstvenog poslovanja u očitovanju navodi da će razmotriti ukidanje navedenog broja žiro računa, da prije toga treba osmisliti, izgraditi i implementirati informatički sustav koji bi podržavao ovakav način poslovanja i detaljno ispitati troškove koje će ovaj proces zahtijevati. Navodi da je na dan 31. prosinca 2011. na računima Direkcije bilo 19.035.572,00 kn samo iz razloga što je novac pristigao iza 14 sati navedenog dana i nisu bili u mogućnosti novac prebaciti na račune banaka u kojima imaju kredit, jer platni promet iza 14 sati provodi sve transakcije sa slijedećim radnim radnom, te da je novac već prvi radni dan utrošen za povrat kredita. Vezano za popis nekretnina koji se dostavlja Agenciji za upravljanje državnom imovinom, Društvo navodi da je 15. prosinca 2011. Agenciji dostavilo podatke o nekretninama u vlasništvu Društva i o nekretninama koje koriste na temelju ugovora o zakupu, ugovora o najmu ili ugovora o korištenje, da su podaci o vrijednosti nekretnina koji su dostavljeni Agenciji, podaci financijsko-računovodstvenih odjela uprava šuma, te da u popisu nije navedena vrijednost nekih nekretnina jer će ih legalizirati prema zakonskim propisima i zatražiti službenu procjenu vrijednosti. Navodi da je u 2012. održano nekoliko radnih sastanaka između ovlaštenih osoba Društva i voditelja odjela registra i procjene nekretnina, radi transformacije svih podataka o nekretninama koje treba dostaviti Agenciji, iz oblika u kojem su do sada vodili u zadani oblik. Navodi se da će ponovo pokušati utvrditi eventualno postojanje obveza s osnove zajma od Međunarodne banke za obnovu i razvoj i pokrenuti postupak za njihov otpis ukoliko se utvrdi da nema uredne dokumentacije o postojanju ovih obveza. Društvo je obavijestilo Državni ured za reviziju da su Uprava šuma Požega i Uprava šuma Osijek obračunale te u državni proračun uplatile 65,0% sredstava od prodaje stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo.*

Vezano za konzultantske usluge, Društvo navodi da će u narednom razdoblju tražiti priloge, odnosno izvještaje uz račune, te smatra da su zadovoljeni svi elementi potrebni za likvidiranje i plaćanje računa, jer je osoba koja je ovjerila račun upoznata s njegovim materijalnim sadržajem, priznaje račun i može u svakom trenutku dati pisano ili usmeno izvješće o izvršenim uslugama i njihovoj specifikaciji po vrstama. Vezano za evidencije rezervnih dijelova, Društvo navodi da je u veljači 2012. započelo s projektom ujednačavanja svih šifri za rezervne dijelove na razini Društva kako bi se mogli efikasnije pratiti i koristiti unutar Društva, te da će se jednoobrazno voditi materijalne evidencije rezervnih dijelova na razini Društva i utvrditi će se točno stanje eventualnih nekurentnih zaliha.

3. Prihodi

- 3.1. Prihodi za 2011. su ostvareni u iznosu 2.378.125.655,00 kn i u odnosu na prethodnu godinu su veći za 105.962.527,00 kn ili 4,7%.

U postupku revizije su utvrđene nepravilnosti kod prihoda od prodaje drvnih sortimenata na temelju ugovora zaključenih bez provedenih javnih nadmetanja i naplate potraživanja od kupaca s osnove navedene prodaje, prihoda s osnove uporabe proizvoda i usluga za vlastite potrebe (prihodi od naknade za općekorisne funkcije šuma i prihodi s osnove naknade za prenesena i ograničena prava nad šumom i šumskim zemljištem te potraživanja za navedene naknade), poslova razminiranja, te prihoda od zakupnina i najamnina.

- Prihodi od prodaje drvnih sortimenata

Prihodi od prodaje drvnih sortimenata su ostvareni u iznosu 1.542.298.593,00 kn. Prodaja drvnih sortimenata na domaćem tržištu je obavljena na temelju ugovora zaključenih bez provedenog javnog nadmetanja, na temelju ugovora zaključenih na temelju provedenih javnih nadmetanja, te putem blagajne (za gotov novac).

Prema izvješću komercijalne službe, na domaćem tržištu je prodano ukupno 4 240 292 m³ drvnih sortimenata za 1.273.736.961,00 kn (po prosječnoj cijeni 300,39 kn/m³) od čega najveći dio na temelju ugovora bez nadmetanja 2 997 258 m³ ili 60,8% za 1.119.243.817,00 kn (po prosječnoj cijeni 373,42 kn/m³). Na temelju javnog nadmetanja za domaće tržište je prodano 96 189 m³ ili 1,9% drvnih sortimenata za 9.693.406,00 kn (po prosječnoj cijeni 100,77 kn/m³), a za gotov novac je prodano 1 146 845 m³ ili 23,3% za 144.799.738,00 kn (po prosječnoj cijeni 126,26 kn/m³). Prigodom prodaje na temelju ugovora bez nadmetanja te putem blagajne, primijenjene su cijene iz Cjenika glavnih šumskih proizvoda, kojim su utvrđene početne cijene za nadmetanje (isključne cijene). Na temelju međunarodnih nadmetanja je prodano ukupno 692 246 m³ ili 14,0% za 268.538.152,00 kn (po prosječnoj cijeni 387,92 kn/m³). Dio prihoda u iznosu 144.387.958,00 kn je u poslovnim knjigama evidentiran kao prihod od prodaje na inozemnom tržištu, a dio u iznosu 124.150.194,00 kn kao prihod od prodaje na domaćem tržištu.

Od ukupno prodanih 4 932 538 m³ drvnih sortimenata, na domaćem i inozemnom tržištu, prodano je 2 323 687 m³ ili 47,1% trupaca kao najkvalitetnijeg drvnog sortimenta.

Od toga, na temelju ugovora bez nadmetanja je prodano 2 118 423 m³ trupaca (po prosječnoj cijeni 464,95 kn/m³), na temelju provedenog javnog nadmetanja za inozemno tržište je prodano 138 378 m³ trupaca (po prosječnoj cijeni 900,00 kn/m³), na temelju javnog nadmetanja za domaće tržište je prodano 1 169 m³ trupaca (po prosječnoj cijeni 434,44 kn/m³), dok je za gotov novac prodano 65 717 m³ trupaca (po prosječnoj cijeni 329,62 kn/m³).

Prihodi od prodaje drvnih sortimenata na temelju ugovora zaključenih bez provedenih javnih nadmetanja su ostvareni u iznosu 1.119.243.817,00 kn i čine 47,1% ukupnih prihoda. Društvo prodaje trupce po ugovorima zaključenim bez provedenih javnih nadmetanja kupcima koji su navedeni u planu prodaje furnirskih i pilanskih trupaca. Iz plana prodaje je vidljivo koji kupci imaju pravo kupovati, koju vrstu i količinu trupaca, te od koje uprave šuma. Tijekom 2011. Društvo je donijelo 13 izmjena plana prodaje. Izmjenama plana prodaje su utvrđeni novi kupci s količinom i vrstom drva koju mogu kupiti, a nekim kupcima je povećana količina i vrsta trupaca koju imaju pravo kupiti na temelju ugovora bez nadmetanja. Na temelju ugovora bez nadmetanja trupci su prodavani po povlaštenim cijenama, odnosno po cijenama iz Cjenika glavnih šumskih proizvoda kojeg je Uprava Društva donijela 2008., a kojim su utvrđene početne cijene za javna nadmetanja (isključne cijene). Prije donošenja plana prodaje trupaca nije objavljen javni poziv i nisu precizirani kriteriji za navedeni način prodaje iz kojih bi bilo vidljivo tko ima i pod kojim uvjetima pravo na kupnju određenih količina trupaca po povoljnijim cijenama, te koju dokumentaciju kupci trebaju priložiti kao dokaz da ispunjavaju utvrđene kriterije. Odlukom o uvjetima i načinima prodaje proizvoda i usluga je utvrđeno da se furnirski trupci prodaju prerađivačima furnirskih trupaca za potrebe vlastite proizvodnje. Za druge kupce nisu precizirani kriteriji za prodaju trupaca na temelju ugovora bez nadmetanja, iz kojih bi bilo vidljivo tko ima pravo i pod kojim uvjetima na kupnju određenih količina trupaca po povoljnijim cijenama. Kupci trupaca na temelju ugovora bez nadmetanja ne dostavljaju Društvu podatke o vlastitoj proizvodnji, odnosno o potrebnim količinama trupaca za vlastitu proizvodnju te nije vidljivo jesu li trupci prodavani u skladu s potrebama proizvodnje. U obrazloženju rukovoditelja komercijalne službe u Direkciji je navedeno da prije donošenja plana prodaje Društvo ne objavljuje javni poziv i ne prikuplja zahtjeve od kupaca jer je instaliranih pilanskih kapaciteta kod drvoprerađivača 2,5 puta više od etata (odnosno od drvnih zaliha ili površine šuma koja je osnovama gospodarenja predviđena za sječu), a da bi koristili pune kapacitete drvoprerađivači bi morali uvoziti trupce, što se ne događa, jer su cijene po kojima Društvo prodaje na temelju ugovora niže od cijena u susjednim zemljama. Također je navedeno da se pri izradi plana prodaje, količina i vrsta trupaca prema kupcima utvrđuje na temelju ostvarenja prodaje prema kupcima iz prethodne godine te na temelju primljenih zahtjeva starih ili novih kupaca.

Uprave šuma Našice, Karlovac i Delnice su pojedinim kupcima koji su bili navedeni u planu prodaje isporučivale drvene sortimente bez zaključenog ugovora. Navedeno nije u skladu s odredbom članka 1. Odluke o uvjetima i načinima prodaje proizvoda i usluga, prema kojoj, između ostalog, za prodaju proizvoda i usluga bez nadmetanja, osim prodaje na blagajni šumarije, ugovore zaključuju zaposlenici s posebnim ovlaštenjima prije isporuke proizvoda ili obavljene usluge.

S obzirom da je potražnja kupaca prema vrstama i količinama trupaca veća od ponude Društva te da se trupci na temelju ugovora zaključenih bez provedenih javnih nadmetanja prodaju po povlaštenim cijenama, Državni ured za reviziju predlaže u slučajevima prodaje trupaca prema ugovorima bez nadmetanja, donijeti i javno objaviti kriterije za navedeni način prodaje iz kojih bi bilo vidljivo tko ima pravo i pod kojim uvjetima na kupnju određenih količina trupaca po povoljnijim cijenama, te koju dokumentaciju kupci trebaju priložiti kao dokaz da ispunjavaju uvjete iz objavljenih kriterija. Predlaže se preispitati cijene po kojima se prodaju trupci, s obzirom na kretanje ponude i potražnje za kvalitetnim drvnim sortimentima i na rastuće troškove iskorištavanja šuma te da su navedenim kupcima trupci prodavani po cijenama iz Cjenika glavnih šumskih proizvoda iz 2008.

Državni ured za reviziju nalaže prodaju trupaca kupcima na temelju zaključenih ugovora o kupoprodaji trupaca u skladu s Odlukom o uvjetima i načinima prodaje proizvoda i usluga te drugim odlukama Društva.

- Potraživanja od kupaca

Potraživanja koncem 2011. iznose 667.782.627,00 kn i veća su za 36.847.873,00 kn ili 5,8% u odnosu na prethodnu godinu. Od toga se na dugoročna potraživanja odnosi 243.750.805,00 kn, a na kratkoročna potraživanja 424.031.822,00 kn. Najveći dio dugoročnih potraživanja u iznosu 243.178.981,00 kn se odnosi na reprogramirana potraživanja od kupaca na rok pet godina. Najveći dio kratkoročnih potraživanja se odnosi na potraživanja od kupaca u iznosu 307.428.895,00 kn. Od toga se na dospjela potraživanja odnosi 292.616.415,00 kn (najveći dio u iznosu 179.673.192,00 kn se odnosi na potraživanja starija od 180 dana).

Društvo je u rujnu 2010. donijelo odluku o obročnoj otplati potraživanja od kupaca (reprogram potraživanja) na pet godina. U skladu s odlukom, do konca 2011. je s kupcima drvnih sortimenata zaključeno 25 ugovora o reprogramu (od čega dva ugovora o pristupanju dugu) u ukupnom iznosu 287.059.215,00 kn (glavnica i kamate), od čega se na dugoročna potraživanja koncem godine odnosi 243.178.981,00 kn. Ugovori su zaključeni na pet godina, uz kamatnu stopu u visini eskontne stope Hrvatske narodne banke uvećane za 0,5% na dan zaključenja ugovora, a za eventualna kašnjenja u otplati je ugovoreno obračunavanje zakonske zatezne kamate. Kupci su za reprogramirana potraživanja predali zadužnice kao instrumente osiguranja plaćanja. Koncem 2011. stanje dospjelih reprogramiranih potraživanja iznosi 13.339.162,00 kn, a odnosi se na 23 kupca. Od toga se potraživanja u iznosu 12.493.211,00 kn odnose na osam kupaca koji kasne s plaćanjem više od tri obroka, a Društvo do konca 2011. nije raskinulo ugovore, nije podnosilo na naplatu instrumente osiguranja plaćanja i prekinulo ugovorenu isporuku trupaca iz godišnjih ugovora o kupoprodaji trupaca, što je moglo učiniti prema odredbama zaključenih ugovora. Prema izvješću Uprave od 31. prosinca 2011., komercijalna služba je u rujnu 2011. poslala opomene svim kupcima koji su u zakašnjenju s plaćanjem reprogramiranih potraživanja i obavijestila ih da će potraživanja naplatiti putem instrumenata osiguranja plaćanja. Druge odgovarajuće mjere naplate potraživanja nisu poduzete.

Uprava šuma Osijek i Uprava šuma Požega su jednom kupcu isporučivale drvene sortimente, a od kupca nisu pribavile instrumente osiguranja plaćanja pri potpisivanju ugovora (potraživanja navedenih uprava šuma od kupca koncem 2011. iznose 5.064.081,00 kn, od čega je dospjelo 1.476.215,00 kn). Uprave šuma Našice i Delnice nisu za nove isporuke od pojedinih kupaca pribavile garanciju banke, što su trebale učiniti jer kupci nisu redovito plaćali svoje obveze, a drvni sortimenti su navedenim kupcima isporučivani. Prema odredbi članka 1. Odluke o uvjetima i načinima prodaje proizvoda i usluga za 2011., Društvo prigodom potpisivanja ugovora kao osiguranje plaćanja treba preuzeti garanciju banke, mjenicu ili bjanko zadužnicu, te zasnovati založna ili hipotekarna prava, a kupci koji nisu redovito plaćali svoje obveze trebaju kao osiguranje plaćanja dostaviti garanciju banke.

Društvo je u 2011. drvoprerađivačima nakon isporučenih i obračunanih trupaca odobrilo rabat u iznosu 22.431.571,00 kn (u visini 10,0% na trupce utrošene za proizvodnju namještaja, proizvodnju parketa i građevinske stolarije, a u visini 5,0% na trupce utrošene za proizvodnju masovnih drvnih obloga, lijepljenih masivnih ploča, drvne galanterije, željezničkih pragova i suhih blanjanih elemenata). Rabat je odobren na temelju odluke Društva i uz potrebnu dokumentaciju drvoprerađivača.

Državni ured za reviziju predlaže preispitati troškove i potrebu odobravanja rabata. Vezano za dospjela reprogramirana potraživanja od kupaca, Državni ured za reviziju nalaže postupati u skladu sa zaključenim ugovorima o obročnoj otplati potraživanja (raskinuti ugovore, podnijeti na naplatu instrumente osiguranja plaćanja i prekinuti ugovorenu isporuku trupaca iz godišnjih ugovora o kupoprodaji trupaca). Nalaže se pribaviti od svih kupaca instrumente osiguranja plaćanja u skladu sa zaključenim ugovorima i odlukama Društva.

- Stjecanje nekretnina radi naplate potraživanja od kupaca

Vlada Republike Hrvatske je u ožujku 2010. i lipnju 2011. predložila Društvu, između ostalog, da dospjela potraživanja od kupaca drvoprerađivača prebije s preuzimanjem imovine kupca koja može biti građevinsko zemljište, poslovni prostor i stan. Društvo je na temelju pojedinačnih odluka Uprave i suglasnosti Nadzornog odbora tijekom 2010. i 2011. radi naplate potraživanja kupilo nekretnine u vrijednosti 74.775.036,00 kn (obveze s osnove kupnje nekretnina Društvo je prebilo s potraživanjima od kupaca u navedenom iznosu). Odnose se na 48 stanova u vrijednosti 39.051.049,00 kn (koji se nalaze u Zagrebu, Varaždinu, Samoboru, Rovinju, Splitu, Novom Vinodolskom, Osijeku, Županji, Slavanskom Brodu i Našicama), osam poslovnih prostora u vrijednosti 34.796.451,00 kn (koji se nalaze u Zagrebu, Varaždinu i Vukovaru), te šest garaža u vrijednosti 927.536,00 kn (koje se nalaze u Rovinju, Splitu i Zagrebu). Nekretnine su kupljene po vrijednosti koje su utvrdili sudski vještaci za graditeljstvo (Društvo je ugovorilo i platilo troškove procjene). Manji broj nekretnina je kupljen od vlasnika nekretnine od kojih Društvo ima potraživanja s osnove prodaje drvnih sortimenata. U većini slučajeva Društvo je nekretnine (u vrijednosti 59.873.317,00 kn) kupilo od pravnih i fizičkih osoba od kojih nije imalo potraživanja, što nije u skladu s prijedlogom Vlade Republike Hrvatske, prema kojem se dospjela potraživanja od kupaca drvoprerađivača prebijaju s preuzimanjem imovine kupca.

Društvo je navedene nekretnine platilo višestrukim prijebojima (kompenzacijama) zaključenim između Društva, vlasnika nekretnine i kupca od kojeg Društvo ima potraživanja s osnove prodaje drvnih sortimenata. Društvo je obveznik plaćanja poreza na promet nekretnina. Društvo dužnicima nije priznavalo podmirenje obveza u visini prodajne cijene stana umanjene za troškove plaćenog poreza na promet nekretnina i troškova procjene, što je trebalo učiniti.

Prije stjecanja nekretnina radi naplate potraživanja, Društvo nije izradilo analizu isplativosti odnosno procjenu opravdanosti stjecanja nekretnina radi naplate potraživanja. Veći dio nekretnina kupljenih radi naplate potraživanja se ne koristi, a Društvo ima troškove režija i održavanja. Zbog utjecaja globalne ekonomske krize i na tržište nekretnina, prodaja nekretnina je otežana, naročito po cijenama po kojima su kupljene. Stoga je Državni ured za reviziju mišljenja da je Društvo trebalo poduzeti odgovarajuće mjere naplate potraživanja (primjena instrumenta osiguranja plaćanja, ovrhe, utuženja, upis založnog prava), umjesto kupnje nekretnina radi naplate potraživanja.

- Prihodi s osnove uporabe proizvoda i usluga za vlastite potrebe

Prihodi s osnove uporabe proizvoda i usluga za vlastite potrebe su ostvareni u iznosu 477.336.182,00 kn. U okviru navedenih prihoda su ostvareni prihodi u iznosu 463.012.408,00 kn koji imaju namjenu propisanu odredbama Zakona o šumama. Odnose se na prihode s osnove naknade za općekorisne funkcije šuma u iznosu 363.615.557,00 kn, prihode s osnove naknade za prenesena i ograničena prava nad šumom i šumskim zemljištem u iznosu 58.926.173,00 kn, te na prihode u visini 3,0% od vrijednosti prodanog drva u iznosu 40.470.678,00 kn. Po primitku naknade za općekorisne funkcije šuma, odnosno obračunu drugih namjenskih sredstava, sredstva su evidentirana na računu obveza, a na računu prihoda su evidentirana na temelju obračuna (situiranja) obavljenih radova na biološkoj obnovi šuma kojeg obavlja Društvo, odnosno utrošku sredstava za propisane namjene. Prema poslovnim knjigama, koncem godine neutrošena navedena namjenska sredstva (obveze Društva za utrošiti u narednom razdoblju) iznose 154.238.589,00 kn. Prema pregledu izvršenih radova po ispostavljenim situacijama proizvodne službe Društva (u kojem je navedena većina radova i troškova koji se financiraju iz namjenskih sredstava), radovi na biološkoj obnovi šuma su obavljeni u vrijednosti 574.549.096,00 kn, od čega se na radove financirane namjenskim sredstvima odnosi 409.342.565,00 kn, a na radove financirane iz drugih (nenamjenskih) sredstava Društva 165.206.531,00 kn.

Od obavljenih radova na biološkoj obnovi šuma u vrijednosti 574.549.096,00 kn, najveći dio se odnosi na njegu mladih sastojina 91.427.125,00 kn, radove šumske infrastrukture 83.861.592,00 kn, te gospodarske planove 82.865.960,00 kn. Slijede usluge čuvanje šuma 77.298.189,00 kn, razminiranje 73.739.429,00 kn, zaštita šuma 45.203.400,00 kn (od čega se na promatračku službu odnosi 21.711.534,00 kn), te drugi radovi (priprema staništa, pošumljavanje, kupnja šuma i šumskog zemljišta) 120.153.401,00 kn. Sve navedene radove je Društvo po jedinici obračunavalo (situiralo) na način da se izravni troškovi uvećavaju za neizravne troškove (opće troškove) u visini 25,0%. Iz dokumentacije nije vidljivo tko je i na koji način utvrdio visinu neizravnih troškova u visini 25,0%. Izravni troškovi se obračunavaju na način da vrijednost materijala čini umnožak količina materijala utvrđenih normativom za pojedine radove i planskih cijena.

Cijene po kojima je obračunavan izravni rad radnika Društva veće su u većini slučajeva od cijena rada agencijskih radnika i licenciranih izvoditelja radova (cijena na tržištu). Kada radove obavljaju radnici Društva, vrijednost izravnog rada je obračunavana u iznosu od 259,00 kn do 581,00 kn po radnom danu (prema podacima uprava šuma, najniža cijena po kojoj je obračunavan rad radnika Društva u većini uprava šuma u 2011. je iznosila 417,07 kn po radnom danu).

Kada radove obavljaju agencijski radnici, vrijednost izravnog rada obračunavana je najviše u iznosu 275,00 kn po radnom danu, a kada radove obavljaju radnici licenciranog izvoditelja u iznosu 220,00 kn po radnom danu. Kada se radi o utvrđivanju troškova radova obavljenih u vlastitoj izvedbi, odnosno priznavanju prihoda s osnove obavljenih radova na biološkoj obnovi šuma, nema odgovarajućih odrednica standarda. Prema točki 22. Međunarodnog računovodstvenog standarda 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema, trošak sredstva izgrađenog u vlastitoj izvedbi, utvrđuje se koristeći se istim načelima kao kod kupljenog sredstva. Prema tome, neuobičajeni iznosi otpadnog materijala, rada ili drugih resursa, nastali u proizvodnji sredstva u vlastitoj izvedbi, ne uključuju se u trošak sredstva. Proizlazi da se u troškove ne mogu uključiti interni profiti ni povećani troškovi koji su posljedica nedjelotvornosti u procesu proizvodnje. Stoga, Državni ured za reviziju predlaže prihode s osnove uporabe proizvoda i usluga za vlastite potrebe, odnosno prihode s osnove namjenskih sredstava koje Društvo priznaje u visini obavljenih radova na biološkoj obnovi šuma, priznati isključivo u visini internih troškova proizvodnje ili nabave, osim ako su tržišne cijene jednakih radova i usluga niže od troškova proizvodnje. Tada se prihod iskazuje u visini nižeg iznosa, a povećani vlastiti troškovi zbog neracionalnosti nadoknađuju iz ukupnog prihoda u razdoblju u kojem su nastali.

S obzirom da se u visini izvršenih radova na biološkoj obnovi šuma umanjuje obveza za trošenje namjenskih sredstava i iskazuju prihodi, Državni ured za reviziju predlaže preispitati cijene po kojima Društvo pri obračunu radova na biološkoj obnovi šuma obračunava, između ostalog, izravni rad radnika Društva.

- Naknada za općekorisne funkcije šuma

Prihodi s osnove naknade za općekorisne funkcije šuma su ostvareni u iznosu 363.615.557,00 kn. Navedenu naknadu su obvezne plaćati pravne osobe koje u Republici Hrvatskoj obavljaju gospodarsku djelatnost. Odredbom članka 64. Zakona o šumama je utvrđeno za koje namjene treba utrošiti sredstava naknade. Za radove u šumama u vlasništvu šumoposjednika odnosno u vlasništvu i/ili posjedu pravnih i fizičkih osoba je utrošeno 43.415.383,00 kn ili 11,3% naplaćene naknade za općekorisne funkcije šuma (u iznosu 385.149.900,00 kn). Šumoposjednicima su sredstva doznačena na temelju odredbi Pravilnika o postupku za ostvarivanje prava na sredstva iz naknade za korištenje općekorisnih funkcija šuma za izvršene radove u šumama šumoposjednika (Narodne novine 66/06 i 25/11). S obzirom da je u vlasništvu šumoposjednika 21,6% šuma i šumskog zemljišta Republike Hrvatske, za radove u šumama šumoposjednika je trebalo utrošiti 83.192.378,00 kn ili 21,6% naknade za općekorisne funkcije šuma. Iz navedenog proizlazi da je za radove na biološkoj obnovi šuma i druge radove propisane odredbom članka 64. Zakona o šumama, u šumama šumoposjednika utrošeno 39.776.995,00 kn manje od propisanog.

Odredbom članka 64. Zakona o šumama, utvrđeno je, između ostalog, da se sredstva od naknade za općekorisne funkcije šuma raspoređuju razmjerno udjelu u površini šuma i šumskih zemljišta Republike Hrvatske u skladu sa šumskogospodarskim planovima i programima u području šumarstva na korištenje Društvu, odnosno šumoposjednicima.

U poslovnim knjigama nisu evidentirana potraživanja za naknadu za općekorisne funkcije šuma. Društvo je ustrojilo analitičku evidenciju potraživanja u kojoj su potraživanja evidentirana za 2004. i nadalje, a koncem godine su iskazana u negativnom iznosu 13.817.172,00 kn, jer nije evidentirano zaduženje obveznika za 2011. koje prema procjeni Društva iznosi 323.883.955,00 kn. Prema analitičkim evidencijama, za uplate naknade nakon propisanog roka nije obračunavana zatezna kamata. Prema odredbama članaka 2. i 3. Pravilnika o načinu obračuna, obrascima i rokovima uplate naknade za korištenje općekorisnih funkcija šuma (Narodne novine 84/10), naknada za općekorisne funkcije šuma se plaća tromjesečno i po završnom računu, a zaduženje obveznika za iznos tromjesečne akontacije u tekućoj godini vrši se na temelju konačnog obračuna na obrascu OKFŠ za prethodnu godinu. Za prekoračenje propisanih rokova za uplatu naknade zaračunava se zakonska zatezna kamata. Stoga je Društvo trebalo u poslovnim knjigama iskazati potraživanja od naknade za općekorisne funkcije šuma kao što je iskazalo prihode te druge poslovne promjene koje se odnose na naknadu za općekorisne funkcije šuma.

Društvo je u 2011. poduzimalo mjere naplate većine potraživanja naknade za općekorisne funkcije šuma (ovršni i sudski postupci, izvansudske nagodbe, opomene). Unatoč poduzetim mjerama naplate neka potraživanja su otišla u zastaru. Ranijih godina (2001.) su s nekim pravnim osobama dužnicima naknade zaključeni ugovori o reprogramu potraživanja na pet godina. Potraživanja s navedene osnove su početkom godine iznosila 1.450.381,00 kn i otpisana su koncem godine na prijedlog povjerenstva za popis imovine i obveza, jer su zastarjela i nenaplativa.

Državni ured za reviziju nalaže sredstva naknade za općekorisne funkcije šuma rasporediti Društvu, odnosno šumoposjednicima razmjerno udjelu u površini šuma i šumskih zemljišta Republike Hrvatske u skladu s odredbama Zakona o šumama. Nalaže se u analitičkim evidencijama iskazati zaduženje obveznika naknade za općekorisne funkcije šuma u skladu s odredbama Pravilnika o načinu obračuna, obrascima i rokovima uplate naknade za korištenje općekorisnih funkcija šuma, evidentirati potraživanja za navedenu naknadu u poslovnim knjigama, s obzirom da su u poslovnim knjigama iskazani prihodi i druge poslovne promjene koje se odnose na navedenu naknadu, te poduzimati odgovarajuće mjere naplate potraživanja kako potraživanja ne bi otišla u zastaru.

- Prihodi s osnove naknade za prenesena i ograničena prava nad šumom i šumskim zemljištem

Prihodi s osnove naknade za prenesena i ograničena prava su ostvareni u iznosu 58.926.173,00 kn. Prema odredbama članaka 51. i 57. Zakona o šumama, pojedine šume i/ili šumska zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske mogu se izdvojiti iz šumskogospodarskoga područja i prenijeti pravo vlasništva na drugu pravnu ili fizičku osobu ili osnovati pravo građenja.

Također, u šumi ili na šumskom zemljištu može se osnovati pravo služnosti (služnost u svrhu izgradnje vodovoda, kanalizacije, plinovoda i električnih vodova, odnosno infrastrukturnih građevina, u svrhu eksploatacije mineralnih sirovina, u svrhu podizanja višegodišnjih nasada i drugo). Vlasnik ili šumoposjednik šume i šumskog zemljišta ima pravo na naknadu za neostvareni dio prihoda (naknada za prenesena i ograničena prava). Osoba na koju se prava prenose plaća naknadu. Naknadu utvrđuje Društvo i pripada Društvu. Rješenja o izdvajanju šume i šumskog zemljišta zaključuje nadležno ministarstvo u ime Republike Hrvatske, a ugovore o osnivanju prava služnosti u šumi ili na šumskom zemljištu zaključuje nadležni ministar, osim ugovora o služnosti radi eksploatacije mineralnih sirovina koji zaključuje tijelo nadležno za raspolaganje imovinom Republike Hrvatske

Početakom 2011. potraživanja od pravnih i fizičkih osoba za naknadu za prenesena i ograničena prava iznose 68.242.318,00 kn. Odnose se na razdoblje od 2004. do 2010. U 2011. su pravne i fizičke osobe zadužene za 46.722.005,00 kn. Tijekom godine je naplaćeno 42.474.066,00 kn, te koncem godine potraživanja iznose 68.242.318,00 kn, od čega je dospjelo 50.445.924,00 kn. Dospjela potraživanja se odnose se na potraživanja za naknadu za izdvajanje šume i šumskog zemljišta 38.706.231,00 kn, naknadu za služnost u svrhu podizanja višegodišnjih nasada 10.482.184,00 kn, te naknadu za služnost u svrhu izgradnje infrastrukturnih građevina 1.257.509,00 kn. Navedena potraživanja Društvo evidentira na temelju rješenja o izdvajanju koje donosi nadležno ministarstvo i odluke o osnivanju prava služnosti nadležnog tijela, te obračuna naknade koji obavlja Društvo.

Neki korisnici izdvajanja šume i šumskog zemljišta te korisnici prava služnosti u svrhu izgradnje infrastrukturnih građevina su ušli u posjed po donošenju rješenja o izdvajanju ili odluke o osnivanju prava služnosti, a nisu platili naknadu, ugovori o osnivanju prava služnosti nisu zaključeni (jer cjelokupnu naknadu treba platiti prije zaključivanja ugovora), a potraživanja su evidentirana u poslovnim knjigama. Radi naplate dospjelih potraživanja Društvo je u 2011. većini dužnika uputilo opomene te obavještavalo nadležno ministarstvo i državno odvjetništvo kada su ispunjeni uvjeti za poništenje rješenja o izdvajanju, odnosno jednostrani raskid ugovora o služnosti s korisnicima prava. Nadležni ministar nije poništio ni jedno rješenje o izdvajanju i raskidao ugovore o služnosti (osim što je u 2010. raskinut jedan ugovor o služnosti u svrhu podizanja višegodišnjih nasada u iznosu 94.000,00 kn). Druge mjere naplate potraživanja u nekim slučajevima nisu poduzimane (ovršni postupci, utuženja).

Najveće pojedinačno potraživanje za naknadu za izdvajanje šume i šumskog zemljišta iznosi 25.043.107,00 kn. Odnosi na potraživanje od jedinice lokalne samouprave za naknadu za izdvajanje šume i šumskog zemljišta radi izgradnje ugostiteljsko-turističke zone Mačjak – Šumljak evidentirano na temelju rješenja nadležnog ministarstva iz 2008. i obračuna naknade (obračunano 31.343.107,00 kn uplaćeno u 2009. u iznosu 6.300.000,00 kn). Nadležno ministarstvo je u srpnju 2011. obavijestilo Društvo o mogućnosti ukidanja navedenog rješenja. Do vremena obavljanja revizije rješenje nije ukinuto, jedinica lokalne samouprave nije započela s radovima (nije ušla u posjed), a potraživanja su evidentirana u poslovnim knjigama.

Iz šumskogospodarske osnove područja Republike Hrvatske su izdvojene šume i šumsko zemljište površine 222,6763 ha uz naknadu u iznosu 9.268.681,00 kn. Od toga je pravnoj osobi u privatnom vlasništvu registriranoj za šport, trgovinu i usluge izdvojena šuma i šumsko zemljište u svrhu izgradnje igrališta za golf s pratećim sadržajima, površine 49,3179 ha uz naknadu u iznosu 6.651.035,00 kn (2,0561 ha se odnosi na prijenos vlasništva uz naknadu 5.169.036,00 kn, a na površini 47,2618 ha je osnovano pravo građenja uz naknadu u iznosu 1.481.999,00 kn). Izdvajanje navedenoj pravnoj osobi je obavljeno na temelju rješenja nadležnog ministarstva o izdvajanju šume i šumskog zemljišta iz šumskogospodarskog područja u k.o. Ližnjan donesenog u svibnju 2011. Naknada je plaćena.

U navedenom rješenju te drugim rješenjima na temelju kojih se osniva pravo građenja u šumi i/ili šumskom zemljištu nije utvrđen rok na koji se pravo građenja osniva i nije naveden rok u kojem su korisnici prava građenja obvezni građevine izgraditi, odnosno koristiti za namjene utvrđene rješenjem. Prema odredbi članka 31. Zakona o izvlaštenju (Narodne novine 9/94, 35/94, 112/00, 114/01, 79/06 i 45/11), na zahtjev prijašnjeg vlasnika izvlaštene nekretnine, pravomoćno rješenje o izvlaštenju će se poništiti ako korisnik izvlaštenja u roku dvije godine od dana pravomoćnosti rješenja, odnosno od dana stupanja u posjed nije započeo građenjem objekta ili izvođenjem radova radi kojih je nekretnina izvlaštena, ili ako izvlaštenu nekretninu ne koristi u svrhu radi koje je izvlaštenje izvršeno. Vlada Republike Hrvatske je 17. svibnja 2006. donijela odluku kojom je utvrdila način rješavanja imovinsko-pravnih odnosa na zemljištu u vlasništvu Republike Hrvatske, u kojoj je navedeno da će se način rješavanja imovinsko-pravnih odnosa na šumi i/ili šumskom zemljištu u vlasništvu Republike Hrvatske, u svrhu građenja, urediti posebnom odlukom Vlade Republike Hrvatske. Društvo nema informaciju je li navedena odluka donesena.

Rok na koji se osniva pravo građenja nije određen rješenjima donesenim ranijih godina. Društvo je u siječnju 2010. zatražilo od nadležnog ministarstva da dopuni sva do tada donesena rješenja o izdvajanju šumskog zemljišta iz šumskogospodarskog područja s osnivanjem prava građenja (četiri rješenja) u smislu utvrđivanja roka na koji se osniva pravo građenja. Društvu nije poznato jesu li rješenja nadopunjena.

Potraživanja za naknadu za osnivanje prava služnosti u svrhu podizanja višegodišnjih nasada iznose 26.684.944,00 kn, od čega je dospjelo 10.482.184,00 kn. Neki korisnici navedenog prava nisu platili dio naknade koju treba platiti prije zaključivanja ugovora te ugovori o služnosti do konca 2011. nisu zaključeni i nisu uvedeni u posjed, a potraživanja su evidentirana u poslovnim knjigama u pojedinim slučajevima od 2005. Neki korisnici s kojima su ranijih godina zaključeni ugovori su stekli uvjete za raskid ugovora, jer nisu plaćali naknadu u ugovorenom roku te nisu podigli nasade (što je trebalo učiniti u roku od dvije godine), a neki korisnici su podigli nasade ili je podizanje nasada u tijeku, a nisu plaćali naknadu u ugovorenom roku. Prema odredbama ugovora, davatelj služnosti (Republika Hrvatska) može prije isteka služnosti jednostrano raskinuti ugovor ako ovlaštenik prava služnosti, između ostalog, ne izvrši ugovorene obveze plaćanja naknade te ako u roku od dvije vegetacijske godine od dana zaključivanja ugovora ne podigne višegodišnji nasad. Nadležno ministarstvo nije s korisnicima prava služnosti ugovorilo instrumente osiguranja plaćanja i nisu utvrđeni odredbama Uredbe o postupku i mjerilima za osnivanje služnosti u šumi ili na šumskom zemljištu u vlasništvu Republike Hrvatske radi podizanja višegodišnjih nasada (Narodne novine 121/08), te ih stoga Društvo nije pribavilo, a ugovorena je obročna otplata naknade.

Državni ured za reviziju nalaže poduzeti odgovarajuće radnje radi zaštite vlasništva u svim slučajevima kada su korisnici izdvajanja te korisnici prava služnosti u šumi i na šumskom zemljištu ušli u posjed bez plaćanja obračunane naknade i zaključenog ugovora o osnivanju prava služnosti.

Državni ured za reviziju nalaže od nadležnog ministarstva pribaviti dopunu rješenja o izdvajanju šume i šumskog zemljišta iz šumskogospodarskog područja u svrhu osnivanja prava građenja koja su donesena privatnim pravnim osobama i drugim korisnicima osnivanja prava građenja, odnosno rješenjima utvrditi rok u kojem su korisnici prava građenja obvezni građevine izgraditi, odnosno koristi za namjene utvrđene rješenjem u skladu s odredbama Zakona o izvlaštenju. Predlaže se i nadalje od nadležnog ministarstva zatražiti određivanje roka na koji se osniva pravo građenja na šumi i šumskom zemljištu u vlasništvu Republike Hrvatske kada su korisnici prava građenja privatne pravne osobe. Državni ured za reviziju nalaže zatražiti raskidanje ugovora u slučajevima kada korisnik prava služnosti u svrhu podizanja višegodišnjih nasada ne ispuni ugovorene obveze plaćanja naknade i ako u ugovorenom roku ne podigne višegodišnji nasad, u skladu s odredbama zaključenih ugovora s korisnicima služnosti. Predlaže se od nadležnog ministarstva zatražiti ugovaranje instrumenata osiguranja plaćanja u slučajevima kada je plaćanje naknade za osnivanje prava služnosti u svrhu podizanja višegodišnjih nasada ugovoreno u više obroka. Nalaže se ažurirati potraživanja od naknade za prenesena i ograničena prava.

- Poslovi razminiranja

Poslovi razminiranja su obračunani u vrijednosti 73.739.429,00 kn. Odnose se na obavljene poslove pretraživanja, razminiranja i razminiranja s redukcijom na površini 9 232 823 m². Osim toga, sredstva u iznosu 1.000.000,00 kn su prenesena Fondu za razminiranje Vukovarsko-srijemske županije (dalje u tekstu: Fond), na temelju odluke Društva i sporazuma iz 2007. zaključenog između Županije, Društva i drugih sedam pravnih osoba sufinancijera. Prema odluci Društva, Uprava šuma Vinkovci je zadužena za praćenje plana i realizacije programa razminiranja. Prema financijskim izvještajima Fonda za 2011., prihodi za 2011. su ostvareni u iznosu 1.001.368,00 kn, a rashodi su izvršeni u iznosu 83.019,00 kn, dok su za 2010. prihodi ostvareni u iznosu 1.125.420,00 kn, a rashodi u iznosu 1.504.187,00 kn, od čega se na rashode za kapitalne donacije odnosi 1.500.000,00 kn. Kapitalnu donaciju u iznosu 1.500.000,00 kn je u lipnju 2010. Fond doznačio međunarodnoj fondaciji za razminiranje iz Slovenije (dalje u tekstu: Fondacija), na temelju odredbi memoranduma o razumijevanju zaključenog u ožujku 2010. između Fondacije i Županije kao donatora. U memorandumu je navedeno da će donator omogućiti donaciju u iznosu 1.500.000,00 kn i predati je na devizni račun banke Fondacije, da je sporazumom između donatora i Fonda utvrđeno da će Fond udvostručiti danu donaciju sa sredstvima Vlade Sjedinjenih Američkih Država i da će donacija i udvostručena sredstva biti korištena za razminiranje područja Županije, te da će u cilju pomoći u podmirenju troškova proizašlih od strane Fonda temeljem memoranduma, Fond zadržati 3,0% iznosa donacije koji će donator nakon potpisivanja memoranduma uplatiti Fondu, a preostalih 97,0% originalne donacije i udvostručениh sredstava američke vlade će u potpunosti biti iskorišteni za projekte razminiranja u Županiji.

Župan je u prosincu 2010. dostavio Društvu izvješće o djelatnosti Fonda (župan je ujedno i predsjednik Fonda). U izvješću je naveden iznos sredstava koji su potpisnici sporazuma o sufinanciranju doznali Fondu od 2007. odnosno od osnivanja Fonda (17.125.455,00 kn i 15.000 EUR), po izvorima financiranja, što je prema navedenom izvješću utrošeno za razminiranje površine 173 ha.

U izvješću nisu navedeni izvori financiranja u 2010. i na kojem području, odnosno na kojem dijelu Županije su poslovi razminiranja obavljani.

Prema dokumentaciji Hrvatskog centra za razminiranje, u listopadu 2010. je između Fondacije kao naručitelja radova, Hrvatskog centra za razminiranja, te izvoditelja radova zaključen ugovor o poslovima razminiranja (17 788 m²) i pretraživanja (342 655 m² po cijeni 1,36 USD) na području Županije u vrijednosti 507.101,08 USD, što u kunskoj protuvrijednosti iznosi 2.693.410,00 kn po srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na dan 31. listopada 2010. (1 USD = 5,311386 kn). Poslovi su obavljani do konca 2010.

Državni ured za reviziju nalaže praćenje plana i realizacije programa razminiranja Fonda, odnosno pribaviti od Fonda godišnji plan i ostvarenje godišnjeg plana razminiranja s izvorima financiranja i obavljenim poslovima razminiranja (po godinama), u skladu s odlukom Društva.

- Prihodi od zakupnina i najamnina

Prihodi od zakupa poslovnih prostora, najma panoa i drugih zakupa su ostvareni u iznosu 9.787.433,00 kn. Prema evidenciji poslovnih prostora na dan 31. prosinca 2011. Društvo je imalo 149 poslovnih prostora ukupne površine 86 033,34 m², od kojih je u zakupu 120 poslovnih prostora, a 29 je prazno.

Uprava šuma Našice je u 2002. dala u zakup na deset godina dva poslovna prostora, i to: lugarnicu Zdenčina (glavni objekt 115,26 m² i pomoćni objekt 35,10 m²) i lugarnicu Šaševo (površine 37,4 m²). Ugovorena godišnja zakupnina za obje lugarnice iznosi 850,- DEM. Računi zakupcima nisu ispostavljeni, zakupci nisu plaćali ugovorenu zakupninu, analitičke evidencije navedenih zakupaca nisu ustrojene, te potraživanja nisu iskazana u poslovnim knjigama. Prema odredbi članka 16. Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnog prostora (Narodne novine 125/11), zakupac je dužan zakupodavcu platiti ugovorom utvrđeni iznos zakupnine u roku utvrđenom ugovorom. Mjere naplate potraživanja nisu poduzimane.

Prihodi od najma stanova su ostvareni u iznosu 786.209,00 kn. Prema evidenciji stanova na dan 31. prosinca 2011. Društvo je imalo 432 stana, od kojih je u najmu 231, praznih stanova je 116, devastiranih je 26, u sporu je 18, dok je 41 stan prodan na obročnu otplatu. Uprava šuma Našice je 2001. s najmoprimcem za stan površine 74,53 m² ugovorila najmninu u iznosu 75,00 kn mjesečno (1,00 kn/m²), što nije u skladu s Odlukom o utvrđivanju visine slobodno ugovorene najmnine koju je donijela Uprava Društva u 2006., prema kojoj visina slobodno ugovorene najmnine po m² stambene površine ne može biti niža od iznosa zaštićene najmnine po m² stambene površine propisane Uredbom Vlade Republike Hrvatske (što iznosi 2,36 kn/m² stambene površine). Navedenom najmoprimcu najmnina nije obračunavana i naplaćivana.

Drugim najmoprimcima stanova Društvo je obračunavalo i naplaćivalo najamninu. Prema odredbi članka 19. Zakona o najmu stanova (Narodne novine 91/96), najmodavac može otkazati ugovor o najmu stana, među između ostalog, ako najmoprimac ne plati u ugovorenom roku najamninu i druge ugovorene troškove u svezi sa stanovanjem.

Državni ured za reviziju nalaže zakupcima poslovnih prostora ispostavljati račune, ustrojiti analitičke evidencije svih zakupaca i najmoprimaca, utvrditi potraživanja i evidentirati u poslovnim knjigama u skladu s odredbama Zakona o zakupu i prodaji poslovnog prostora i odredbama Zakona o najmu stanova. Nalaže se poduzimati odgovarajuće mjere naplate potraživanja.

- 3.2. *Vezano za cijene po kojima se prodaju trupci, Društvo u očitovanju navodi da smatra da bi se cijene trebale usklađivati prema ponudi i potražnji sortimenata, ostvarenim cijenama na nadmetanjima i s cijenama u okruženju. Društvo u vezi stjecanja nekretnina radi naplate potraživanja u očitovanju navodi da se radilo o naplati od pravnih osoba koje su bile u financijskim poteškoćama i uglavnom prezadužene te se i ovakav način naplate činio ekonomski prihvatljivim. Navodi da bi prijedlog Vlade Republike Hrvatske bio neprimjenjiv da je Društvo preuzimalo nekretnine jedino od dužnika, jer su nekretnine dužnika već bile opterećene velikim bankovnim hipotekama i time nepodobne za prijenos prava vlasništva i na taj način se Društvo ne bi uopće moglo naplatiti. Vezano za cijene po kojima se obračunavaju radovi na biološkoj obnovi šuma, Društvo navodi da je Cjenik radova u šumarstvu i šumskom građevinarstvu vrednovao značajan broj vrsta radova (sjetve-ručno, sjetve i sadnje, strojno i još 20 vrsta drugih radova), prema složenosti i fizičkoj težini radova, potrebnoj obučenosti radnika kao i propisanim osobnim zaštitnim sredstvima, te da se obračunane vrijednosti izravnog rada za radove biološke obnove šuma temelje na navedenom Cjeniku i Internim prodajnim cijenama radova u šumarstvu, šumskom građevinarstvu i usluga strojeva, vozila Hrvatskih šuma za 2011. i da se za svaku vrstu rada primjenjuje odgovarajuća cijena, što rezultira različitim troškom izravnog rada. Vezano za naknadu za općekorisne funkcije šuma, Društvo u očitovanju navodi da će raspored sredstava naknade šumoposjednicima biti u skladu s odredbama Zakona o šumama i Programima gospodarenja. Navodi da pola obveznika naknade ne dostavlja konačni obračun na propisanom obrascu, da nisu propisane sankcije za nedostavljanje obračuna, te da Društvo izračunava godišnju obvezu naknade za obveznike koji ne dostave obračune na temelju podataka iz godišnjih financijskih izvještaja obveznika primljenih od Financijske agencije. Navodi se da nisu u mogućnosti jednoobrazno obračunavati zakonsku zateznu kamatu u slučaju prekoračenja propisanih rokova za uplatu naknade, jer bi trebali svakom obvezniku poslati uplatnicu ili opomenu (ima 100 000 obveznika), a to bi bila velika promjena operativnog načina rada i informatičkog programa koja bi zahtijevala nove administrativne troškove praćenja naplate. Navodi da se zakonske zatezne kamate naplaćuju, za sada, samo u slučaju prisilne naplate. Vezano za poduzimanje odgovarajućih mjera naplate naknade za općekorisne funkcije šuma, Društvo navodi da služba za provedbu programa općekorisnih funkcija šuma od svojih početaka (2009.) ima glavni zadatak poduzimati odgovarajuće mjere naplate kako potraživanja ne bi otišla u zastaru, jer od promjene Zakona o šumama u 2006. Društvo treba kontrolirati i naplatiti naknadu, te da je ustrojena evidencija obveznika i bilo je evidentirano veliko potraživanje, jer ranije nitko nije kontrolirao naplatu naknade.*

Navodi da su u 2009. i 2010. poslane opomene za dugovanja od 2004. do 2009., a preostale godine dugovanja su otišle u zastaru, da su odvjetnički timovi preuzeli stara dugovanja, za koja se vode sudski sporovi. Društvo navodi da se potraživanja za naknadu za općekorisne funkcije šuma evidentiraju u analitičkoj evidenciji, da smatraju da se potraživanja ne trebaju evidentirati u glavnoj knjizi, jer je to naknada koju Društvo prikuplja u ime i za račun Republike Hrvatske i sama naplata naknade nije izravni prihod Društva, te da se u glavnoj knjizi evidentira naplata sredstava naknade.

Društvo u vezi naknade za prenesena i ograničena prava u očitovanju navodi da će tijekom 2012. utvrditi osnovanost potraživanja iz ranijih godina i eventualno stornirati potraživanja (račune). Navodi da je u travnju 2011. zatraženo od nadležnih uprava šuma da pokrenu sudski ili drugi odgovarajući postupak zbog ulaženja u posjed prije plaćene obračunane naknade, te da će zatražiti očitovanje o do sada učinjenom. Za potraživanja od jedinice lokalne samouprave u iznosu 25.043.107,00 kn za naknadu za izdvajanje šume i šumskog zemljišta, Društvo navodi da je u tijeku dogovor o načinu podmirenja duga. Navodi da je za slučajeve izdvajanja šume i/ili šumskog zemljišta iz šumskogospodarskog područja u kojima korisnici nisu ušli u posjed, Društvo uputilo opomene, obavijestilo nadležno ministarstvo i Državno odvjetništvo kako su nastupili uvjeti za poništenje rješenja o izdvajanju, da do sada ni jedno rješenje nije poništeno, te da će od nadležnog ministra ponovo zatražiti poništenje navedenih rješenja i nakon što ista budu poništena, staviti će van snage obračune naknada i stornirati potraživanja. Navodi da je od nadležnog ministarstva zatraženo u siječnju 2010. određivanje roka na koji se osniva pravo građenja, za izdana rješenja o izdvajanju šume i/ili šumskog zemljišta s osnivanjem prava građenja, kao je to utvrđeno Odlukom o načinu rješavanja imovinsko-pravnih poslova na zemljištu u vlasništvu Republike Hrvatske, u svrhu građenja, da nisu upoznati da li su rješenja dopunjena, da je u međuvremenu doneseno još nekoliko rješenja o izdvajanju s osnivanjem prava građenja bez utvrđenog roka prava građenja, te da će Društvo za sve do sada tako donesena rješenja ponovo zatražiti od nadležnog ministarstva dopunu istih. Navodi da su zatražili od nadležnog ministarstva jednostrani raskid ugovora za sve zaključene ugovore o osnivanju prava služnosti radi podizanja višegodišnjih nasada, za koje ovlaštenici prava služnosti nisu niti nakon poslanih opomene uplatili naknadu prema ugovoru, te da će ponovo zatražiti jednostrani raskid ugovora kako za neplaćenu naknadu tako i za eventualno ne podizanje nasada u skladu sa zaključenim ugovorima. Također navodi da će zatražiti od nadležnog ministarstva izmjenu Uredbe o postupku i mjerilima za osnivanje služnosti u šumi ili na šumskom zemljištu u vlasništvu Republike Hrvatske radi podizanja višegodišnjih nasada, s ciljem ugovaranja instrumenata osiguranja plaćanja naknade za višegodišnje nasade. Društvo u vezi prihoda od zakupnina i najamnina navodi da je Uprava šuma Našice omaškom nije ispostavila račun za desetogodišnji zakup za lugarnicu Zdenčina i lugarnicu Šaševo, što je učinjeno naknadno u 2012., te da će za stan u lovačkoj kući, površine 74,53 m² najamninu obračunati u 2012. i da je za navedeni stan najamnina ugovorena u iznosu 75,00 kn mjesečno jer općina na čijem području se stan nalazi, nema podataka o visini slobodno ugovorene najamnine. Nadalje, Društvo navodi da je u 2012. započelo s izdavanjem računa za najam stanova i zakup poslovnih prostora, u slučajevima da se to do sada nije provodilo, te će biti uspostavljena analitička evidencija svih najmoprimaca i zakupaca. Navodi da će Društvo izdati i dodatni nalog kako bi se poduzele dodatne mjere radi naplate ovih potraživanja.

4. Rashodi

- 4.1. Rashodi za 2011. su ostvareni u iznosu 2.368.337.187,00 kn i u odnosu na prethodnu godinu su veći za 131.495.620,00 kn ili 5,9%.

Nepravilnosti su utvrđene kod troškova zaposlenika, troškova zakupa građevinskih objekata, troškova usluga savjetovanja i konzultantskih usluga, troškova goriva i plina za radne strojeve i osobne automobile, troškova za znanstveno istraživački rad, rashoda za pomoći, te troškova rezerviranja.

- Troškovi zaposlenika

Troškovi zaposlenika su ostvareni u iznosu 990.115.035,00 kn i čine 41,8% ukupnih rashoda. Odnose se na bruto plaće u iznosu 550.927.500,00 kn, naknade bruto plaća u iznosu 280.835.240,00 kn, te doprinose na bruto plaće u iznosu 158.352.295,00 kn. Društvo je u 2011. imalo 8 539 zaposlenika (na temelju sati rada), što je više za 135 zaposlenika u odnosu na prethodnu godinu. Plaće su isplaćene u skladu s aktima Društva (Pravilnik o plaćama i drugim primanjima zaposlenika, Pravilnik o sistematizaciji poslova i radnih zadataka, Kolektivni ugovor za zaposlenike Društva, odluke Uprave).

Društvo je u studenome 2011. na temelju odluke Uprave isplatilo stimulatívni dio plaće u iznosu 16.339.400,00 kn bruto s uračunanim doprinosima na plaću. Stimulacija je obračunana svim zaposlenicima prema ostvarenim efektivnim radnim satima zaposlenika za razdoblje od 1. siječnja do 30. rujna 2011., kao rezultat poslovanja (prema financijskim izvještajima za razdoblje siječanj – rujan 2011. dobit je ostvarena u iznosu 34.740.000,00 kn). Pravilnikom o plaćama i drugim primanjima zaposlenika i odredbom članka 67. Kolektivnog ugovora iz prosinca 2006. je utvrđeno da poslodavac može isplatiti stimulatívni dio plaće na temelju rezultata poslovanja.

Državni ured za reviziju predlaže prigodom isplate stimulatívnog dijela plaće preispitati isplatu stimulacije svim zaposlenicima, te preispitati opravdanost isplate s obzirom na ostvareni rezultat poslovanja za 2011. (dobit za 2011. je ostvarena u iznosu 9.788.468,00 kn, što čini 0,4% ostvarenih prihoda, te je manja za 10.698.532,00 kn ili 52,2% od planirane dobiti, odnosno manja za 25.533.093,00 kn ili 72,3% od ostvarene dobiti za 2010.).

- Troškovi zakupa građevinskih objekata

Troškovi zakupa građevinskih objekata su ostvareni u iznosu 2.543.747,00 kn. Najvećim dijelom u iznosu 2.042.568,00 kn se odnose na troškove zakupa u Direkciji. Direkcija je na temelju ugovora, zaključena s tri pravne osobe (udrugom te dva trgovačka društva od kojih je jedno u privatnom vlasništvu, a drugo u vlasništvu Republike Hrvatske), zakupila tri poslovna prostora ukupne površine 1 868,91 m² uz zakupninu od 9 do 16 EUR/m², u kunsnoj protuvrijednosti, odnosno u iznosu 170.214,00 kn mjesečno. Dio zakupljenog poslovnog prostora koriste dva trgovačka društva u vlasništvu Društva, bez naknade.

Navedena trgovačka društva i udruga od koje je zakupljen poslovni prostor koriste telefone i telefonske linije Društva (sedam telefonskih linija, Internet, jedan mobilni telefon), a ne nadoknađuju telefonske troškove i druge režijske troškove.

Međusobna prava i obveze o korištenju poslovnog prostora s pripadajućim režijskim troškovima te korištenje telefona, interneta i mobitela nisu ugovoreni.

Državni ured za reviziju nalaže s pravnim osobama koje bez naknade koriste poslovni prostor Društva zaključiti ugovore kojima bi se utvrdila međusobna prava i obveze (između ostalog, zakupnina, način nadoknade telefonskih i drugih režijskih troškova). Državni ured za reviziju predlaže preispitati opravdanost troškova za zakup poslovnih prostora i mogućnosti stjecanja vlastitog poslovnog prostora koji bi zadovoljio potrebe Direkcije, odnosno Društva.

- Troškovi goriva za osobne automobile

Troškovi goriva za osobne automobile su ostvareni u iznosu 9.781.899,00 kn (Društvo ima 8539 zaposlenika i 843 osobna automobila). Od toga, troškovi goriva Direkcije iznose 856.148,00 kn. Direkcija koristi 42 automobila, a koncem 2011. ima 179 zaposlenika. Donesena je odluka o korištenju službenih automobila po službama ili zaposlenicima Direkcije. Zaposlenici koji su zaduženi za službeni automobil koriste automobil neograničeno te ne ostvaruju naknadu troškova dolaska i odlaska s posla.

Državni ured za reviziju predlaže preispitati opravdanost broja zaposlenika koji koriste neograničeno službene automobile, zbog racionalnijeg korištenja sredstava.

- Troškovi za znanstveno istraživački rad

Troškovi za znanstveno istraživački rad su ostvareni u iznosu 9.767.337,00 kn. Najvećim dijelom u iznosu 9.086.603,00 kn se odnose na znanstveno istraživačke radove koje su izradila dva instituta, fakultet i jedna akademija. Planom znanstveno istraživačkog rada za 2011., planirana je (i ugovorena) izrada 89 znanstveno istraživačkih radova u vrijednosti 6.895.000,00 kn (bez poreza na dodanu vrijednost). Tijekom 2011. zaključeno je još deset ugovora o izradi znanstveno istraživačkih radova u vrijednosti 2.417.000,00 kn koji nisu bili planirani, što je ukupno 99 znanstveno istraživačkih radova ugovorene vrijednosti 9.312.000,00 kn. Za radove je ugovoreno plaćanje u mjesečnim obrocima (dvanaestina ugovorenog iznosa). Svi radovi su obračunani u skladu s ugovorima. Izvršitelji su dostavili Društvu izvješća o obavljenim znanstveno istraživačkim radovima u 2011. Društvo nije utvrdilo učinke ulaganja, odnosno rezultate ulaganja u znanstveno istraživačke radove.

Državni ured za reviziju predlaže utvrditi učinke znanstveno istraživačkih radova, odnosno preispitati opravdanost dugogodišnjeg ulaganja u znanstveno istraživačke radove (99 znanstveno istraživačkih radova u 2011.).

- Rashodi za pomoći

Rashodi za pomoći su ostvareni u iznosu 5.094.018,00 kn, od čega se najveći dio u iznosu 4.312.570,00 kn odnosi na Direkciju. Pomoći su isplaćivane kulturno umjetničkim društvima, obrazovnim ustanovama, sportskim klubovima, udrugama, dobrovoljnim vatrogasnim društvima i fizičkim osobama, u skladu s odlukom Društva iz 2005. i izmjenom odluke iz 2008.

Prema odluci, pomoći mogu dodjeljivati voditelji uprava šuma po pojedinačnoj zamolbi do 3.000,00 kn (najviše do 40.000,00 kn godišnje), a Uprava Društva po pojedinačnoj zamolbi do 40.000,00 kn (najviše do 2.000.000,00 kn godišnje). Pomoći su davane za određene namjene. Osim visine pomoći, Društvo nije utvrdilo druge kriterije na temelju kojih će pomoći dodjeljivati, te nije zatražilo i pribavilo dokaz o namjenskom utrošku sredstava.

Državni ured za reviziju predlaže preispitati opravdanost davanja i visinu danih pomoći pravnim i fizičkim osobama, te utvrditi osim visine i druge kriterije na temelju kojih će se dodijeliti i pribaviti dokaz o namjenskom utrošku danih pomoći.

- Troškovi rezerviranja

Prema financijskim izvještajima (Račun dobiti i gubitka), troškovi rezerviranja iznose 56.328.510,00 kn (rezerviranja za sudske sporove protiv Društva 29.392.435,00 kn, rezerviranja za stimulativne otpremnine 26.936.075,00 kn), što s rezerviranjima u iznosu 7.022.922,00 kn (za neiskorištene godišnje odmore 4.130.115,00 kn, te redovne otpremnine i jubilarne nagrade 2.892.807,00 kn iskazanim u financijskim izvještajima unutar ostalih rashoda poslovanja) ukupno iznosi 63.351.432,00 kn. Troškovi rezerviranja su evidentirani na temelju odluka Društva.

Troškovi rezerviranja za stimulativne otpremnine su ostvareni u iznosu 26.936.075,00 kn. Odnose se na rezerviranje za otpremnine za 201 radnika. Od toga je za 71 radnika planiran dokup mirovine (za što je rezervirano 13.638.520,00 kn), a za 130 radnika je planirana otpremnina na temelju osobno uvjetovanog otkaza (za što je rezervirano 13.297.555,00 kn). U travnju 2012. je Društvo pregovaralo s predstavnicima nadležnih sindikata o restrukturiranju Društva, koje bi moglo dovesti do zbrinjavanja viška radnika putem dokupa mirovine i osobno uvjetovanih otkaza uz otpremninu radnicima. Dokup mirovine je program namijenjen isključivo radnicima koji prema zakonskim propisima ispunjavaju uvjete za prijevremenu ili starosnu mirovinu. Pravo na mirovinu ostvaruje se na zahtjev radnika. Društvo nema posebnih programa na temelju kojih su prema računovodstvenim politikama troškovi rezerviranja za otpremnine trebali biti evidentirani, nego su troškovi rezerviranja za dokup mirovine u iznosu 13.638.520,00 kn utvrđeni na način da čine prosječne troškove za dokup mirovine ostvarene u razdoblju od 2008. do 2010. (u 2011. Društvo nije imalo troškove za dokup mirovina). U računovodstvenim politikama je navedeno da se rezerviranja za mirovine i otpremnine obavljaju u skladu s posebnim programima i odlukama, kada se u narednim godinama predviđaju značajni troškovi za te namjene.

Prema točki 141. Međunarodnog računovodstvenog standarda 19 - Primanja zaposlenih, tamo gdje postoje neizvjesnosti o broju zaposlenih koji će prihvatiti ponudu za otpremnine, postoji nepredvidiva obveza. Prema točki 14. Međunarodnog računovodstvenog standarda 37 - Rezerviranja, nepredvidive obveze i nepredvidiva imovina, rezerviranje treba priznati kada subjekt ima sadašnju obvezu (zakonsku ili izvedenu) kao rezultat prošlog događaja, kada je vjerojatno da će podmirenje obveze zahtijevati odljev resursa koji utjelovljuju ekonomske koristi, te kada se iznos obveze može pouzdano procijeniti. Rezerviranja za troškove rizika treba provesti na teret tekućeg rezultata kad su zadovoljena sva tri uvjeta koja nalaže Standard neovisno o tome kakav je financijski rezultat ostvarilo poduzeće u izvještajnom razdoblju. Rezerviranja se ne bi smjela primjenjivati u svrhu podešavanja rezultata poslovanja trgovačkog društva.

Državni ured za reviziju nalaže priznavati troškove rezerviranja isključivo u slučajevima kada su ispunjeni svi propisani uvjeti.

- 4.2. *Vežano za troškove zakupa građevinskih objekata, Društvo u očitovanju navodi da dva trgovačka društva u vlasništvu Društva imaju sjedište u poslovnim prostorijama koje Direkcija koristi na temelju ugovora o zakupu zaključenog s udrugom (šumarskim društvom), prema kojem se ne dopušta davanje u podzakup navedenog poslovnog prostora, bez suglasnosti zakupodavca, da je zaključivanje ugovora o utvrđivanju međusobnih prava i obveza moguće samo uz suglasnost zakupodavca, te da je nužno da se postigne suglasnost tri ugovorene strane. Navodi da su navedena trgovačka društva već počela nadoknađivati troškove svojih mobilnih telefona i telefonskih linija, a udruga već plaća troškove mobilnih telefona, te da je pokrenut postupak zaključivanja ugovora i posebne naplate troškova telefonskih linija za udrugu i troškova interneta za sve tri pravne osobe. Društvo u vezi troškova goriva za osobne automobile navodi da je Uprava Društva 16. travnja 2012. u svrhu racionalizacije i smanjenja troškova donijela pravilnik kojim je regulirana upotreba službenih vozila Društva, prema kojem zaposlenici ne mogu koristiti službena vozila na 24 sata ili neograničeno, osim, isključivo u službene svrhe, članovi Uprave Društva i voditelji uprava šuma uz pojedinačne odluke, te da su sva preostala vozila zajednička službena vozila. Vežano za troškove za znanstvenoistraživački rad, Društvo navodi da je povjerenstvo za znanstvenoistraživački rad na prvom sastanku održanom 2. travnja 2012. imenovalo 17 recenzenata godišnjih izvještaja projekata znanstvenoistraživačkih radova, da su recenzenti obavili recenzije svih izvještaja projekata, te da su u manjem dijelu projekata recenzenti zatražili određene ispravke i dopune. Navodi da će na sljedećem sastanku Povjerenstvo za znanstvenoistraživački rad raspraviti o izvještaju recenzija i donijeti odluke o daljnjem postupanju, te da je iz navedenog razvidno da Društvo vodi računa o ostvarivanju postavljenih ciljeva i svrsi istraživanja projekata znanstvenoistraživačkih radova kako bi se gospodarenje šumama u vlasništvu Republike Hrvatske što više unaprijedilo i poboljšalo. Vežano za dodjelu pomoći, Društvo u očitovanju navodi da nije pribavljalo dokaze o namjenskom utrošku sredstava, jer nema zakonsku obvezu s obzirom da su u pitanju donacije, a ne financiranje.*

Društvo u vezi troškova rezerviranja u očitovanju navodi da će pokušati u računovodstvenim politikama jasnije definirati načela rezerviranja u Društvu, kako bi njima odredili načela, praksu i pravila koja će Društvo primijeniti pri utvrđivanju troškova rezerviranja, iako smatra da su postupili u skladu s međunarodnim standardima i računovodstvenim politikama Društva, s obzirom da su za svaku vrstu rezerviranja donesene potrebne odluke, da je u računovodstvenim politikama navedeno da se rezerviranja za mirovine i otpremnine vrše u skladu s posebnim programima i odlukama, kada se u narednim godinama predviđaju značajni troškovi za te namjene, te da se u Društvu zaista predviđaju značajni troškovi za otpremnine. Navodi da su u tijeku pregovori sa sindikatima, kako bi se o istom donio potreban program, te da je Društvo imalo potencijalnu obvezu koja se procjenjivala povijesnom iskustvenom metodom, a podmirenje te obveze će svakako zahtijevati odljev resursa.

5. Postupci javne nabave

- 5.1. Društvo je donijelo plan javne nabave prema nositeljima nabave (Direkcija, uprave šuma) kojim je planirana nabava roba, usluga i radova u vrijednosti 790.075.957,00 kn, od čega se na dugotrajnu imovinu odnosi 129.664.883,00 kn (robe 82.183.065,00 kn, usluge 2.651.000,00 kn, radovi 44.830.818,00 kn) i druge nabave 660.411.074,00 kn (robe 234.205.072,00 kn, usluge 426.206.002,00 kn). Nabave pojedinačne vrijednosti do 70.000,00 kn su planirane u vrijednosti 14.674.171,00 kn. Tijekom 2011. je doneseno nekoliko odluka o izmjeni pojedinih stavki plana nabave dugotrajne imovine. Prema nositeljima nabave, od ukupno planiranih 790.075.957,00 kn, na 16 uprava šuma se odnosi 479.552.002,00 kn, a na Direkciju 310.523.955,00 kn, od čega je nabava Direkcije za potrebe uprava šuma planirana u vrijednosti 277.357.530,00 kn.

Nabava rezervnih dijelova za održavanje i servis motornih vozila, radnih strojeva i drugo održavanje je planirana u vrijednosti 32.815.971,00 kn, a nositelj nabave je Direkcija. Koncem 2011. stanje zaliha rezervnih dijelova iznosi 15.691.684,00 kn. Slabosti kod materijalnih evidencija rezervnih dijelova mogu nepovoljno utjecati na centralno upravljanje zalihama rezervnih dijelova, jer nema pouzdanih podataka o stvarnom stanju i potrebama za rezervnim dijelovima.

Prema izvješću o javnoj nabavi za 2011. objavljenom u Elektroničkom oglasniku javne nabave, ugovorena je nabava roba, usluga i radova u vrijednosti 795.536.654,00 kn. Zaključen je 921 ugovor o nabavi, od čega na temelju otvorenog postupka javne nabave 841 ugovor o nabavi u vrijednosti 759.628.593,00 kn, pregovaračkog postupka s prethodnom objavom tri ugovora o nabavi u vrijednosti 3.264.452,00 kn, pregovaračkog postupka bez prethodne objave 16 ugovora o nabavi u vrijednosti 2.272.981,00 kn, te 61 ugovor o javnim uslugama iz dodatka II. B u vrijednosti 30.370.628,00 kn. Na temelju okvirnih sporazuma iz 2011. i ranijih godina je zaključeno 829 ugovora o nabavi u vrijednosti 186.666.358,00 kn. Nabava roba, usluga i radova procijenjene vrijednosti do 70.000,00 kn, koje nisu objavljene, iskazana je u vrijednosti 64.693.223,00 kn.

Bez primjene propisanih postupaka javne nabave su nabavljene robe u vrijednosti 77.323.143,00 kn. Odnose se na rafinirane naftne proizvode 57.679.435,00 kn, ulje i sredstva za podmazivanje 10.437.713,00 kn, električnu energiju 5.668.328,00 kn, te na gorivo i drugi materijal za proizvodnju energije 3.537.667,00 kn. Nabava navedenih roba i usluga je planirana planom javne nabave za 2011., a postupke javne nabave je trebala provesti Direkcija. S obzirom da je nabava navedenih roba i usluga obavljena u vrijednosti većoj od 70.000,00 kn, za navedene nabave je trebalo provesti postupke javne nabave propisane odredbama Zakona o javnoj nabavi. Prema odredbi članka 3. Zakona o javnoj nabavi, pravne osobe koje su osnovane za određene svrhe radi zadovoljavanja potreba u općem interesu su obveznici primjene spomenutog Zakona. Društvo je u 2011. započelo otvorene postupke javne nabave s namjerom zaključivanja okvirnog sporazuma s jednim ponuditeljem na četiri godine za nabavu rafiniranih naftnih proizvoda u maloprodaji procijenjene vrijednosti 400.000.000,00 kn i za nabavu ulja i sredstava za podmazivanje procijenjene vrijednosti 40.000.000,00 kn, te otvoreni postupak za nabavu električne energije za 2012. procijenjene vrijednosti 5.000.000,00 kn.

Direkcija nije uspostavila evidenciju izvršenja ugovora iz koje bi bile vidljive vrste, količine i vrijednosti nabavljenih roba, usluga i radova prema zaključenim ugovorima o javnoj nabavi. Uprave šuma su uspostavile evidenciju iz koje je vidljivo u kojim vrijednostima su ugovori izvršeni, a podaci o nabavljenim količinama nisu navedeni. Navedeno nije u skladu s odredbama Pravilnika o javnoj nabavi Društva iz 2009., prema kojima služba za javnu nabavu prati provedbu javne nabave prema pojedinim ugovorima, vodi evidenciju o urednom izvršenju ugovora, a potvrde o uredno izvršenim ugovorima potpisuje odgovorna osoba naručitelja. Detaljno provedive kontrolne funkcije trebaju odgovornoj osobi omogućiti praćenje tijeka svake pojedine nabave. Prema odredbama članka 105. Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine 90/11), javni naručitelj je obavezan kontrolirati je li izvršenje ugovora o javnoj nabavi u skladu s uvjetima određenima u dokumentaciji za nadmetanje i odabranom ponudom.

Direkcija i uprave šuma su obavijesti o sklopljenim ugovorima o javnoj nabavi u nekim slučajevima objavile nakon propisanog roka, a u nekim slučajevima nisu objavile u Elektroničkom oglasniku javne nabave. Navedeno nije u skladu s odredbom članka 37. Zakona o javnoj nabavi, prema kojoj je javni naručitelj obavezan obavijest o svakom sklopljenom ugovoru o javnim radovima, ugovoru o javnoj nabavi robe ili ugovoru o javnim uslugama te o svakom rezultatu natječaja, primjenom standardnih obrazaca, najkasnije 48 dana od dana sklapanja ugovora o javnoj nabavi, odnosno dana zaključenja natječaja, objaviti u Elektroničkom oglasniku javne nabave u Narodnim novinama.

Za nabavu sedam terenskih vozila i jednog osobnog automobila u vrijednosti 882.023,00 kn (nositelj nabave je Direkcija) u dokumentaciji za nadmetanje je predmet nabave podijeljen na četiri grupe (terensko vozilo A u količini od pet komada, te terensko vozilo B, terensko vozilo C i osobno vozilo A u količini po jedan komad) i dana je detaljna tehnička specifikacija terenskih vozila i osobnog automobila koji se planiraju nabaviti.

Predmet nabave iz dokumentacije za nadmetanje nije usporediv s planom javne nabave u kojemu su planirane vrste terenskih i osobnih automobila s podacima o snazi i drugim podacima. S obzirom na općenitu podjelu predmeta nabave (terensko vozilo A, B i C, te osobno vozilo A) s detaljnom tehničkom specifikacijom, Državni ured za reviziju je mišljenja da je ponudu mogao dostaviti samo određeni ponuditelj koji prodaje navedenu vrstu i tip vozila. Prema odredbi članka 70. stavak 9. Zakona o javnoj nabavi, osim ako nije opravdano predmetom nabave, u tehničkoj specifikaciji se ne smije uputiti na određenog proizvođača, na podrijetlo ili na poseban postupak, na marke, patente, tipove ili određeno podrijetlo, ako bi se time pogodovalo ili isključilo određene gospodarske subjekte ili određene proizvode. Takve su napomene iznimno dopuštene ako se predmet nabave ne može dovoljno precizno i razumljivo opisati, ali se bez iznimke moraju označiti s dodatkom "ili jednakovrijedan". U provedenom nadmetanju je za svaku grupu predmeta nabave primljena jedna ponuda. Ugovori o nabavi su zaključeni prema grupama predmeta nabave u skladu s ponudama odabranih ponuditelja (terenska vozila A u vrijednosti 418.365,85 kn, terensko vozilo B u vrijednosti 106.919,57 kn, terensko vozilo C u vrijednosti 134.146,34 kn, osobno vozilo A u vrijednosti 222.591,19 kn). Društvo je u 2011. započelo te u rujnu 2011. poništilo postupak za nabavu 243 vozila (kombi vozila i osobni automobili) putem financijskog leasinga na 60 mjeseci procijenjene vrijednosti 47.522.826,00 kn, zbog potrebe podjele predmeta nabave na više grupa umjesto nabave 243 vozila kao jedinstvenog predmeta nabave.

Za usluge rada sitnilice za kamen na šumskim prometnicama procijenjene vrijednosti 2.300.000,00 kn, Direkcija je u kolovozu 2011. donijela novu odluku o nabavi u pregovaračkom postupku javne nabave s prethodnom objavom, jer je prethodni postupak započet u ožujku 2011. poništila zbog žalbe ponuditelja. Poziv na pregovaranje je upućen dvojici ponuditelja čije su ponude isključene u ranije poništenom otvorenom postupku javne nabave (ponuditelji nisu poštovali zahtjeve i uvjete iz dokumentacije za nadmetanje, jer su dostavili dio dokumentacije na stranom jeziku), a obavijest o početku pregovaračkog postupka javne nabave s prethodnom objavom nije objavljena. U odluci o poništenju prethodnog otvorenog postupka javne nabave od 28. lipnja 2011. je navedeno da je neprijevano da dostava dokaza na stranom jeziku znači postupanje suprotno dokumentaciji za nadmetanje i odredbi članka 71. stavak 2. Zakona o javnoj nabavi. Stoga je Državni ured za reviziju mišljenja da nisu ispunjeni uvjeti za provođenje pregovaračkog postupka javne nabave bez prethodne objave.

Prema odredbi članka 16. stavka 1. točke 1. Zakona o javnoj nabavi, ugovor o javnim uslugama se može sklapati u pregovaračkom postupku javne nabave s prethodnom objavom ako su u okviru provedenoga otvorenog ili ograničenog postupka javne nabave ili u provedenom postupku natjecateljskog dijaloga sve dostavljene ponude bile neprikladne ili neprihvatljive, a osnovni uvjeti za ugovor o javnim uslugama nisu bitno promijenjeni, s tim da javni naručitelj ne mora objaviti odgovarajuću objavu ako u predmetni pregovarački postupak pozove samo one gospodarske subjekte čije ponude nisu isključene tijekom prethodnoga otvorenog ili ograničenog postupka javne nabave ili prethodnoga natjecateljskog dijaloga zbog neispunjavanja uvjeta i dokaza sposobnosti te koji su dostavili ponude u skladu s formalnim zahtjevima dokumentacije za nadmetanje. Prema odredbi članka 71. stavka 2. navedenog Zakona, ako u dokumentaciji za nadmetanje nije izričito drugačije određeno, ponuda se zajedno s pripadajućom dokumentacijom izrađuje na hrvatskom jeziku, a cijena ponude izražava se u kunama.

Za nabavu šumarskih usluga za 2011. procijenjene vrijednosti 122.348.940,00 kn je sedam uprava šuma (Koprivnica, Požega, Bjelovar, Sisak, Ogulin, Delnice, Nova Gradiška) u listopadu i studenome 2010. započelo otvoreni postupak javne nabave s namjerom zaključivanja okvirnog sporazuma s više gospodarskih subjekata. Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave je navedene postupke poništila u siječnju i veljači 2011. Društvo je u travnju 2011. Upravnom sudu Republike Hrvatske podnijelo tužbu protiv rješenja Državne komisije kojim je poništen postupak javne nabave za Upravu šuma Sisak (jedno od zadnjih rješenja) jer Društvo smatra da Državna komisija nije pravilno primijenila odredbe Zakona o javnoj nabavi. U tijeku je rješavanje spora. Na temelju odluke Uprave Društva, sedam uprava šuma (Našice, Požega, Bjelovar, Sisak, Ogulin, Delnice, Nova Gradiška) je u veljači 2011. donijelo nove odluke za nabavu šumarskih usluga pridobivanja (radovi sječe i privlačenja drvnih sortimenata za prvo tromjesečje 2011.), a Uprava šuma Koprivnica u kolovozu 2011., u pregovaračkom postupku javne nabave bez prethodne objave, zbog iznimne žurnosti. Na temelju provedenih postupaka su zaključena 143 ugovora o nabavi u vrijednosti 26.591.224,00 kn. Državni ured za reviziju je mišljenja da nisu ispunjeni uvjeti za provođenje navedenoga postupka javne nabave, s obzirom da razlozi iznimne žurnosti moraju biti dokazivi, izazvani događajima koje naručitelj nije mogao predvidjeti prema objektivnim procjenama i moraju potjecati od vanjskih uzroka, a ne postupanjem naručitelja, te da se radilo o velikoj procijenjenoj vrijednosti šumarskih poslova koji se moraju obaviti u određeno vrijeme, naručitelj je morao predvidjeti mogućnost žalbe i postupke javne nabave daleko prije započeti.

Odredbom članka 16. stavka 2. točke 3. Zakona o javnoj nabavi je propisano da se ugovor o javnim uslugama može sklapati u pregovaračkom postupku javne nabave bez prethodne objave, ako se zbog iznimne žurnosti, izazvane događajima koje javni naručitelj nije mogao predvidjeti, rok za nadmetanje s objavom poziva za nadmetanje ne može primijeniti. Razlog nastanka iznimne žurnosti ne smije ni u kojem slučaju biti uzrokovan postupanjem javnog naručitelja.

Državni ured za reviziju nalaže nabavu roba, usluga i radova provoditi u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi, te voditi dokumentaciju (evidencije, potvrde) o izvršenju ugovora po vrsti, količini i vrijednosti u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi i Pravilnika o javnoj nabavi Društva.

- 5.2. *U očitovanju Društvo navodi da je u skladu s novim Zakonom o javnoj nabavi, koji je stupio na snagu 1. siječnja 2012., u tijeku ustrojavanje evidencije izvršenja ugovora o javnoj nabavi, te da će, kako bi udovoljili svim zakonskim odredbama, posebno skrenuti pozornost svim radnicima koji provode postupke javne nabave da se prema odredbama novog Zakona o javnoj nabavi neobjavljivanje obavijesti o sklopljenim ugovorima smatra prekršajem. Vezano za usluge opskrbe električnom energijom, Društvo navodi da je 5. listopada 2010. započeo pregovarački postupak javne nabave bez prethodne objave jer je tada važeći ugovor vrijedio do 1. listopada 2010., da je postupak završen 29. listopada 2010. odlukom o poništenju postupka, iz razloga što je naručitelju postalo poznato da na tržištu postoji još nekoliko pružatelja usluga opskrbe električnom energijom te nisu ispunjeni uvjeti za korištenje pregovaračkog postupka. Navodi da je na odluku o odabiru u otvorenom postupku javne nabave pokrenutom 28. studenoga 2011. uložena žalba jednog ponuditelja 23. veljače 2012. te je nakon zaključka državne komisije u tijeku priprema ugovora koji će stupiti na snagu 1. srpnja 2012.*

Vezano za nabavu rafiniranih naftnih proizvoda u maloprodaji, Društvo navodi, da je u veljači 2011. raskinut okvirni sporazum zaključen u listopadu 2009., da je odluka o početku postupka donesena 1. prosinca 2011. na temelju koje je u veljači 2012. zaključen okvirni sporazum, te da je u pripremi ugovor o korištenju kreditne kartice i ugovor o prodaji. Vezano za nabavu ulja i sredstava za podmazivanje, Društvo navodi da se u 2011. nabava provodila po starom ugovoru jer novi nije mogao biti zaključen jer je postupak javne nabave poništen u srpnju 2011., da je u rujnu 2011. donesena odluka o početku novog postupka na koji je uložena žalba ponuditelja, te ugovor nije zaključen. Vezano za nabavu osam terenskih i osobnih vozila, Društvo navodi da je nabava podijeljena na četiri grupe ovisno o tehničkoj specifikaciji, da nije tražena određena vrsta vozila, da se nije navodio komercijalni naziv niti jednakovrijedan proizvod, da su vozila morala imati prilično detaljnu specifikaciju traženih tehničkih svojstava kako bi zadovoljili traženu kvalitetu i uvjete rada u šumarstvu kao i planiranu vrijednost nabave, te smatra da su tražene značajke zadovoljavale i ostale vrste vozila, različitih marki i cijena. Vezano za nabavu usluga rada sitnilice za kamen na šumskim prometnicama, Društvo navodi da su u novom postupku javne nabave (pregovaračkom) pozvana na pregovaranje dva ponuditelja koja nisu u prethodnom postupku odabrana radi dostave nepotrebnih dokumenata na stranom jeziku kojima su dodatno potvrđivali tražene dokaze o strojnim kapacitetima. Navodi da je postupak nabave uspješno okončan odabirom jednog od navedena dva ponuditelja, te da su navedene usluge pribavljene sa značajno manjim financijskim sredstvima jer je ugovorena vrijednost znatno manja u odnosu na početnu procijenjenu vrijednost i da se izbjegla provedba novog dugotrajnog postupka s neizvjesnim ishodom, što bi posljedično dovelo do nepravodobne realizacije planiranih radova.

Vezano za nabavu šumarskih usluga za neke uprave šuma na temelju provedenih pregovaračkih postupaka javne nabave, zbog iznimne žurnosti, Društvo navodi da su prethodni postupci javne nabave poništeni, a usluge u šumarstvu su specifične šumarske usluge koje se moraju obaviti u točno određenim fazama i vremenskim intervalima, te da nije moguće obavljati narednu fazu dok nije obavljena prethodna faza. Navodi da nepravodobno obavljanje navedenih faza ovog predmeta nabave i realna mogućnost nastanka velike materijalne štete za tvrtku su događaj koji naručitelj nije mogao predvidjeti, te da se rok za nadmetanje s objavom poziva nije mogao primijeniti. Nadalje navodi da je rezultat provedenih pregovaračkih postupaka javne nabave da su sve faze šumarskih usluga pravodobno obavljene, a za Društvo je izbjegnuta milijunska šteta.

III. MIŠLJENJE

1. Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju, obavljena je financijska revizija Društva za 2011. Revizijom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje. Izraženo je uvjetno mišljenje.
2. Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora. Planirana je i obavljena s ciljem da pruži razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji sastavljeni prema računovodstvenim propisima i standardima, a poslovanje usklađeno sa zakonima i drugim propisima.
3. Sljedeće činjenice su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja:
 - Revizijom obavljenom za 2007. su utvrđene nepravilnosti koje se odnose na planiranje, dodjelu pomoći, potraživanja, obveze, te javnu nabavu. Revizijom za 2011. je utvrđeno da navedene nepravilnosti nisu otklonjene.
 - U Društvu je ustrojena služba za internu reviziju i kontrolu. Donesen je plan rada, sastavljena su izvješća o radu, koja su dostavljana Upravi. Revizijom utvrđene nepravilnosti i propusti kod planiranja i računovodstvenog poslovanja, prihoda, rashoda, te postupaka javne nabave ukazuje da nije u potpunosti uspostavljen učinkovit sustav unutarnjih kontrola u navedenim područjima. Pravilnikom o sistematizaciji poslova i radnih zadataka je predviđeno 10 026 zaposlenika, Društvo je u 2011. imalo 8 539 zaposlenika, a u svim upravama šuma i Direkciji je na pojedinim radnim mjestima veći broj zaposlenih od predviđenog navedenim Pravilnikom, dok su neki zaposlenici raspoređeni na radna mjesta koja nisu predviđena Pravilnikom. (točka 1. Nalaza)
 - Prema godišnjim financijskim izvještajima za 2011., ukupni prihodi su ostvareni u iznosu 2.378.125.655,00 kn, rashodi u iznosu 2.368.337.187,00 kn, te dobit u iznosu 9.788.468,00 kn. Pri sastavljanju financijskih izvještaja za 2011. nisu eliminirane pozicije nastale transakcijama koje se odvijaju unutar organizacijskih jedinica Društva. Odnose se na prihode 76.685.916,00 kn, rashode 62.441.215,00 kn, potraživanja 67.240.731,00 kn i obveze 67.240.731,00 kn. Stoga su u financijskim izvještajima više iskazani prihodi, rashodi, potraživanja i obveze u navedenim iznosima. U Bilješkama uz financijske izvještaje, odnosno u tekstu koji je priložen Bilješkama uz Godišnji obračun za 2011., nisu navedeni svi potrebni podaci za svaku skupinu rezerviranja. U računovodstvenim politikama nije utvrđeno koju će od dopuštenih metoda procjene Društvo odabrati pri utvrđivanju troškova rezerviranja (u troškove rezerviranja za sudske sporove nisu uključeni sudski sporovi pojedinačne vrijednosti manje od 200.000,00 kn čija ukupna vrijednost iznosi 11.145.327,00 kn). U popisu nekretnina dostavljenom Agenciji za upravljanje državnom imovinom nije navedena vrijednost nekih nekretnina, te nisu obuhvaćene šume i šumsko zemljište u vlasništvu Republike Hrvatske dane Društvu na korištenje i upravljanje (prema izvanbilančnoj evidenciji Društva njihova vrijednost iznosi 30.858.714.700,00 kn). U poslovnim knjigama su od 2002. evidentirane obveze s osnove zajma od Međunarodne banke za obnovu i razvoj u iznosu 38.881.054,00 kn, a nema uredne dokumentacije iz koje je vidljivo da se odnose na Društvo.

Pripadajući dio sredstva od prodaje stanova na kojima postoji stanarsko pravo Uprava šuma Osijek nije tijekom 2011. i ranijih godina obračunavala i uplaćivala u državni proračun te obveze nisu utvrđene, a Uprava šuma Požega je sredstva obračunavala, ali nije uplaćivala u državni proračun, te prema poslovnim knjigama dospjele obveze koncem godine iznose 736.247,00 kn. Troškovi usluga savjetovanja i konzultantskih usluga u iznosu 427.500,00 kn su evidentirani na temelju dokumentacije iz koje nije vidljivo koje su usluge savjetovanja i konzultacija obavljene, u kojim količinama, te pojedinačna vrijednost obavljenih usluga. Odnose se na usluge trgovačkog društva u vlasništvu Društva 360.000,00 kn i trgovačkog društva u privatnom vlasništvu 67.500,00 kn. (točka 2. Nalaza)

- Prihodi za 2011. su ostvareni u iznosu 2.378.125.655,00 kn. Od toga se prihodi u iznosu 1.119.243.817,00 kn odnose na prihode od prodaje drvnih sortimenata na temelju ugovora bez provedenog javnog nadmetanja. Prije donošenja plana prodaje trupaca (na temelju kojeg se trebaju prodavati trupci bez javnog nadmetanja, odnosno po povoljnijim cijenama) nije objavljen javni poziv i nisu precizirani kriteriji za navedeni način prodaje iz kojih bi bilo vidljivo tko ima i pod kojim uvjetima pravo na kupnju određenih količina trupaca po povoljnijim cijenama, te koju dokumentaciju kupci trebaju priložiti kao dokaz da ispunjavaju uvjete iz objavljenih kriterija. Uprave šuma Našice, Karlovac i Delnice su pojedinim kupcima koji su bili navedeni u planu prodaje isporučivale drvene sortimente bez zaključenog ugovora.

Potraživanja od kupaca iznose 307.428.895,00 kn. Reprogramirana potraživanja (dugoročna) od kupaca koncem godine iznose 243.178.981,00 kn. Od toga se na dospjela potraživanja od osam kupaca koji kasne s plaćanjem više od tri obroka odnosi 12.493.211,00 kn, a Društvo nije raskinulo ugovore, podnosilo na naplatu instrumente osiguranja plaćanja i prekinulo ugovorenu isporuku trupaca iz godišnjih ugovora o kupoprodaji trupaca, što je moglo učiniti prema odredbama zaključenih ugovora. Za naplatu navedenih potraživanja Društvo osim slanja opomena nije poduzimalo druge odgovarajuće mjere naplate. Uprava šuma Osijek i Uprava šuma Požega su jednom kupcu isporučivale drvene sortimente, a od kupca nisu pribavile instrumente osiguranja plaćanja prilikom potpisa ugovora (potraživanja navedenih uprava šuma od kupca koncem 2011. iznose 5.064.081,00 kn, od čega je dospjelo 1.476.215,00 kn). Uprave šuma Našice i Delnice nisu za nove isporuke od pojedinih kupaca pribavile garanciju banke, što su trebale učiniti jer kupci nisu redovito plaćali svoje obveze, a drvni sortimenti su isporučivani.

Radi naplate potraživanja od kupaca, Društvo je tijekom 2010. i 2011. kupilo nekretnine (stanove, poslovne prostore, garaže) u vrijednosti 74.775.036,00 kn, koje se nalaze u nekoliko gradova. Od toga, nekretnine u vrijednosti 59.873.317,00 kn su kupljene od pravnih i fizičkih osoba od kojih Društvo nije imalo potraživanja. Prije stjecanja nekretnina radi naplate potraživanja nije izrađena analiza isplativosti odnosno procjena opravdanosti stjecanja nekretnina radi naplate potraživanja. Veći dio kupljenih nekretnina se ne koristi, a Društvo osim obveze plaćanja poreza na promet nekretnina ima troškove procjene nekretnina, režija i održavanja.

Društvo je drvoprerađivačima nakon isporučenih i obračunanih trupaca odobrilo rabat u iznosu 22.431.571,00 kn. Prihodi koji imaju propisanu namjenu su ostvareni u iznosu 463.012.408,00 kn na temelju obračuna (situiranja) obavljenih radova na biološkoj obnovi šuma kojeg obavlja Društvo, odnosno utrošku sredstava za propisane namjene.

Odnose se, između ostalog, na prihode s osnove naknade za općekorisne funkcije šuma te prihode s osnove naknade za prenesena i ograničena prava nad šumom i šumskim zemljištem. Svi radovi na biološkoj obnovi šuma su obračunani (situirani) na način da se izravni troškovi uvećavaju za opće troškove u visini 25,0%, a iz dokumentacije nije vidljivo tko je i na koji način utvrdio visinu općih troškova. Cijene po kojima je obračunavan izravni rad radnika Društva su veće u većini slučajeva od cijena rada agencijskih radnika i licenciranih izvođača radova (cijena na tržištu). Potraživanja za naknadu za korištenje općekorisnih funkcija šuma nisu utvrđena i evidentirana u poslovnim knjigama. Unatoč poduzetim mjerama naplate navedene naknade neka potraživanja su otišla u zastaru. Dospjela potraživanja od pravnih i fizičkih osoba za naknadu za prenesena i ograničena prava iznose 50.445.924,00 kn. Neki korisnici izdvajanja šume i šumskog zemljišta te prava služnosti u svrhu izgradnje infrastrukturnih građevina su ušli u posjed po donošenju rješenja o izdvajanju ili odluke o osnivanju prava služnosti, a nisu platili naknadu, ugovori o osnivanju prava služnosti nisu zaključeni (jer cjelokupnu naknadu treba platiti prije zaključivanja ugovora), a potraživanja su evidentirana u poslovnim knjigama. Radi naplate navedenih dospjelih potraživanja Društvo u nekim slučajevima nije poduzimalo odgovarajuće mjere naplate (ovršni postupci, utuženja). Na temelju rješenja nadležnog ministarstva je pravnoj osobi u privatnom vlasništvu izdvojena šuma i šumsko zemljište površine 47,2618 ha radi osnivanja prava građenja u svrhu izgradnje igrališta za golf s pratećim sadržajima uz naknadu u iznosu 1.481.999,00 kn. U navedenom rješenju i drugim rješenjima nadležnog ministarstva nije utvrđeno vrijeme na koje se pravo građenja osniva i nije naveden rok u kojem su korisnici prava građenja obvezni građevine izgraditi, odnosno koristi za namjene utvrđene rješenjem. Neki korisnici prava služnosti u svrhu podizanja višegodišnjih nasada nisu platili dio naknade koju treba platiti prije zaključivanja ugovora te ugovori o služnosti do konca 2011. nisu zaključeni, a potraživanja su evidentirana u poslovnim knjigama u nekim slučajevima od 2005. Neki korisnici navedenog prava s kojima su ranijih godina zaključeni ugovori su stekli uvjete za raskid ugovora, a ugovori nisu raskinuti. Fondu za razminiranje u Vukovarsko-srijemskoj županiji su doznačivana sredstva za razminiranje na temelju sporazuma zaključenog u 2007. Fond je u lipnju 2010. doznačio kapitalnu donaciju u iznosu 1.500.000,00 kn Fondaciji iz Slovenije. Društvo nije pratilo plan i realizaciju programa razminiranja na način da su za svaku godinu vidljivi izvori financiranja i utrošena sredstva za razminiranje. (točka 3. Nalaza)

- Rashodi su ostvareni su u iznosu 2.368.337.187,00 kn. Dva trgovačka društva u vlasništvu Društva koriste bez naknade dio poslovnog prostora koji je zakupila Direkcija te (kao i udruga od koje je zakupljen dio poslovnog prostora) koriste telefone i telefonske linije Društva, a ne nadoknađuju telefonske i druge režijske troškove. Međusobna prava i obveze o korištenju poslovnog prostora nisu ugovoreni. Direkcija ima 179 zaposlenika i 42 službena automobila koja zaposlenici koriste neograničeno. Troškovi za znanstveno istraživačke radove koje su izradili dva instituta, fakultet i jedna akademija su ostvareni u iznosu 9.086.603,00 kn (99 znanstveno istraživačkih radova), a Društvo nije utvrdilo učinke ulaganja, odnosno rezultate ulaganja u znanstveno istraživačke radove. Troškovi rezerviranja su ostvareni u iznosu 63.351.432,00 kn (za sudske sporove, stimulativne otpremnine, neiskorištene godišnje odmone, redovne otpremnine i jubilarne nagrade).

Troškovi rezerviranja za stimulativne otpremnine su ostvareni u iznosu 26.936.075,00 kn, a Društvo nema posebnih programa na temelju kojih su prema računovodstvenim politikama troškovi rezerviranja za otpremnine trebali biti evidentirani. Pomoći su dane u iznosu 5.094.018,00 kn za određene namjene, a dokaz o namjenskom utrošku sredstava nije zatražen i pribavljen. Osim visine pomoći drugi kriteriji na temelju kojih će se dodjeljivati nisu utvrđeni. (točka 4. Nalaza)

- Društvo je donijelo plan javne nabave kojim je planirana nabava roba, usluga i radova u vrijednosti 790.075.957,00 kn. U 2011. je ugovorena nabava roba, usluga i radova u vrijednosti 795.536.654,00 kn. Bez primjene propisanih postupaka javne nabave su nabavljene robe u vrijednosti 77.323.143,00 kn. Odnose se na rafinirane naftne proizvode 57.679.435,00 kn, ulje i sredstva za podmazivanje 10.437.713,00 kn, električnu energiju 5.668.328,00 kn, te na gorivo i drugi materijal za proizvodnju energije 3.537.667,00 kn. Za nabavu usluga rada sitnilice za kamen na šumskim prometnicama procijenjene vrijednosti 2.300.000,00 kn Direkcija je poziv na pregovaranje uputila dvojici ponuditelja čije su ponude isključene u ranije poništenom otvorenom postupku javne nabave, a obavijest o početku pregovaračkog postupka javne nabave s prethodnom objavom nije objavljena. Osam uprava šuma (Našice, Požega, Bjelovar, Sisak, Ogulin, Delnice, Nova Gradiška, Koprivnica) je zaključilo ugovore o nabavi šumarskih usluga u vrijednosti 26.591.224,00 kn u pregovaračkom postupku javne nabave bez prethodne objave, radi iznimne žurnosti, a naručitelji nisu dokazali postojanje razloga iznimne žurnosti izazvane događajima koje naručitelj nije mogao predvidjeti. (točka 5. Nalaza)

4. Društvo je obavljalo poslove šumarstva, sječe drva i usluge povezane s njima, iskorištavanja šuma, šumskih zemljišta i nasada, poslove biološke obnove šuma, korištenje općekorisnih funkcija šuma, te drugo. U 2011. je imalo 8 539 zaposlenika. U revidiranom razdoblju zakonski predstavnik je bio Ivan Pavelić. Prema podacima iz Računa dobiti i gubitka za 2011., prihodi su ostvareni u iznosu 2.378.125.655,00 kn, rashodi u iznosu 2.368.337.187,00 kn, te dobit u iznosu 9.788.468,00 kn. Vrijednosno najznačajniji prihodi su od prodaje drvnih sortimenata u iznosu 1.542.298.593,00 kn ili 64,9% ukupnih prihoda te prihodi s osnove uporabe proizvoda i usluga za vlastite potrebe u iznosu 477.336.182,00 kn ili 20,1%. Kratkoročna potraživanja koncem godine iznose 424.031.822,00 kn i manja su za 164.704.706,00 kn ili 30,0% u odnosu na prethodnu godinu. Najveći dio se odnosi na potraživanja od kupaca u iznosu 307.428.895,00 kn. Dugoročna (reprogramirana) potraživanja od kupaca iznose 243.178.981,00 kn i veća su za 201.929.671,00 kn ili 489,5% u odnosu na prethodnu godinu. Potraživanja za naknadu za korištenje općekorisnih funkcija šuma nisu utvrđena i evidentirana u poslovnim knjigama. Koncem 2011. obveze iznose 818.328.093,00 kn i veće su za 128.172.881,00 kn ili 18,6%. u odnosu na prethodnu godinu. Odnose se na kratkoročne obveze u iznosu 708.237.554,00 kn i dugoročne obveze u iznosu 110.090.539,00 kn. Vrijednosno najznačajniji rashodi se odnose na troškove zaposlenika u iznosu 990.115.035,00 kn koji čine 41,8% ukupno ostvarenih rashoda, materijalne troškove u iznosu 756.334.266,00 kn ili 31,9%, te druge troškove u iznosu 237.047.217,00 kn ili 10,0%. Revizijom utvrđene nepravilnosti koje se odnose na planiranje i računovodstveno poslovanje, prihode, rashode, te postupke javne nabave su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja.

IV. ČLANOVI NADZORNOG ODBORA I UPRAVE

1. Nadzorni odbor:

Petar Jurjević	predsjednik od 26. siječnja 2011.
Ivica Čeme	član od 1. siječnja 2011.
Silvija Cikoš	član od 1. siječnja 2011.
Silvija Zec	član od 1. siječnja 2011.
Ivica Francetić	član od 1. siječnja 2011.
Jozo Franjić	član od 1. siječnja 2011.
Domagoj Hruška	član od 1. siječnja 2011.
Dalibor Georgijevski	član od 1. siječnja 2011.
Milivoj Diklić	član od 29. svibnja 2008. do 1. lipnja 2011.
Željko Šikić	član od 2. lipnja 2011.

2. Uprava:

Darko Vuletić	predsjednik od 11. veljače 2008. do 25. siječnja 2012.
Darko Beuk	član od 11. veljače 2008. do 25. siječnja 2012.
Damir Felak	član od 10. ožujka 2008. do 25. siječnja 2012.
Zdenko Podolar	član od 13. ožujka 2008. do 25. siječnja 2012.
Božidar Longin	član od 10. ožujka 2008. do 25. siječnja 2012.
Ivan Pavelić	predsjednik od 26. siječnja 2012.
Marija Vekić	član od 26. siječnja 2012.
Ivan Ištok	član od 26. siječnja 2012.